

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

OTRDIENA, 2014. GADA 14. JANVĀRIS ● Nr. 4 (8371) ● Cena mazumtirdzniecībā 0,78 EUR (Ls 0,55)

**Aktualitātes
novados**

3., 4. lappusē

**Jaunie
normatīvie
dokumenti
lauksaimniekiem**

5. lappusē

**Tas trakais
eksāmenu
laiks...**

7. lappusē

UZMANĪBU!

LOSP aicina parakstīties tautas nobalsošanai — Latvijas zeme Latvijas pilsoņiem

● Lai veicinātu lauksaimniecības un mežu zemes saglabāšanu Latvijas pilsoņu īpašumā, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes (LOSP) valdes priekšsēdētāja vietnieks ES jautājumos Armands Krauze izveidojis iniciatīvu portālā manabalss.lv — «Latvijas zeme Latvijas pilsoņiem». LOSP aicina visus, kuri nav vienaldzīgi par mūsu nacionālās bagātības, lauksaimniecības un meža zemes saglabāšanu Latvijas pilsoņu īpašumā, parakstīties par iniciatīvu: <http://manabalss.lv/i/625>.

Lauksaimniekus un tos pārstāvošās organizācijas pašlaik nopietni uztrauc situācija pēc šī gada 1. maija. Likums «Par zemes privatizāciju lauku apvidos» nosaka, ka ar 2014. gada 1. maiju ES dalībvalstu pilsoņi un ES dalībvalstīs reģistrētas juridiskās personas zemi varēs iegūt īpašumā pēc tādiem pašiem noteikumiem kā Latvijas pilsoņi, Latvijas valsts un pašvaldības, kā arī uzņēmumi.

Kā iepriekš Saeimas sēdē norādījis Zemkopības ministrijas parlamentārais sekretārs Edvards Smiltēns, zemes iegādes ierobežojumi Latvijā ir bijuši spēkā jau ilgu laiku un tie ir

bejēdzīgi, jo investori slēpjas un nav iespējams precīzi noskaidrot, cik daudz zemes ir pārdots ārzemniekiem. Tiek lēsts, ka tie varētu būt pat 100 tūkstoši hektāru.

A.Krauze atzīst, ka Latvijas zeme ir vērtība, kuru acimredzot nebijām novērtējuši, jo pēdējo gadu laikā izpārdots daudz zemes. Piedāvātā iniciatīva tautas nobalsošanas rīkošanai tika izveidota ar mērķi, lai Latvijas zemnieki netiktu nostādīti sliktākās pozīcijās kā ārzemju. Vietējiem grūti konkurēt ar cenu un kredītresursu piesaistīšanu, salīdzinot ar lielām daļu, vāciešu un citu ES valstu zemniekiem piederošajām saimniecībām.

Turpinājums 5. lappusē.

ISSN 1407-9321

ABONĒ «NOVADNIEKU» ŠODIEN, SAŅEM PĒC DIVĀM DIENĀM.

Visiem abonentiem
dāvanā "Novadnieka"
kalendārs
"Karaliskā puķe dālija
un latvju zīmes".

ZIŅAS

Nodokļu maksātāji aicināti uz bezmaksas semināriem par nodokļu normatīvo aktu grozījumiem

Nemot vērā, ka 2014. gads nodokļu maksātājiem sācies ar vairākām būtiskām izmaiņām nodokļu normatīvajos aktos, Valsts ieņēmumu dienests (VID) aicina iedzīvotājus apmeklēt bezmaksas seminārus klientu apkalpošanas centros visā Latvijā par aktualitātēm nodokļu piemērošanas jautājumos, ziņo VID Sabiedrisko attiecību daļas galvenā speciāliste Evita Teice-Mamaja.

2014. gada 24. janvārī bezmaksas semināri notiks Līvānos un Preiļos. Semināru laikā VID speciālisti nodokļu maksātājus informēs par grozījumiem likumos "Par iedzīvotāju ienākumu nodokli", "Par valsts sociālo apdrošināšanu", Mikrouzņēmumu nodokļa likumā, Pievienotās vērtības nodokļa likumā, kā arī par aktualitātēm saistībā ar eiro ieviešanu un citiem aktuāliem nodokļu administrēšanas jautājumiem. Seminārs Līvānu novada nodokļu maksātājiem notiks LIIC zālē, Domes ielā 3, sākums plkst. 10.00. Preiļu, Aglonas, Riebiņu un Vārkavas novada nodokļu maksātājiem seminārs tiek rīkots Preiļu apkalpošanas centra zālē plkst. 13.30. Tālrunis: 653 07706.

Stikls no Līvāniem Latgalē

Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centra (LMAC) telpās, darbojas stikla kausēšanas darbnīca, kur, izmantojot gan tradicionālas, gan mūsdienīgas tehnoloģijas, top stikla darbi. "Mūsu darbnīcu nevar salīdzināt ar Stikla fabriku, tomēr prieks strādāt ar stiklu pilsētā, kur ir tādas stikla tradīcijas. Stikls te netiek pūsts, bet kausēts. Stiklā tiek iekausēti zīmējumi, neizmantojot krāsas, bet dažādas struktūras stikla materiālus," saka LMAC direktore Ilze Griezāne.

Lai dotu iespēju iepazīties ar pašlaik Līvānos veidotiem stikla izstrādājumiem, no 16. oktobra līdz 27. februārim tiek organizēts izstāžu cikls "Stikls no Līvāniem Latgalē". Stikla darbi apskatāmi Latgales pilsētās – Daugavpilī, Preiļos, Rēzeknē un no 9. janvāra līdz 27. februārim – Līvānos, Latgales Mākslas un amatniecības centrā.

Ja, apskatot izstāžu darbus, rodas vēlme arī pašiem pamēģināt darboties ar stiklu, tad var piedalīties radošajā darbnīcā stikla apstrādē, kas notiks 18. janvārī pulksten 10.00 Līvānos, stikla kausēšanas darbnīcā, LMAC centra telpās. Darbnīcā būs iespējams izstāžu apmeklētājiem iepazīties ar stikla darbnīcu un pašiem līdzdarboties savdabīgu, individuāli veidotu stikla izstrādājumu izgatavošanā. Izstādes un radošo darbnīcu organizē radošā apvienība "Perspektīva" ar Valsts Kultūrkapitāla fonda un Latgales Reģiona attīstības aģentūras atbalstu, sadarbojoties ar Latgales mākslas un amatniecības centru. Plašāka informācija un pieteikšanās uz radošo darbnīcu – tālrunis 29388137 (Inga Salmiņa).

Labdarības koncerts Līvānu katoļu baznīcā

Trešdien, 15. janvārī pulksten 17.30 Līvānu svētā Ercenģeļa Miķeļa Romas katoļu baznīcā notiks Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skolas koncerts «Kristālzvani sirdī skan». Muzicēs audzēkņi un skolotāji. Ieeja paredzēta par ziedojumiem Līvānu katoļu baznīcas ērģeļu restaurācijai.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Straujuma: jāsamazina par budžeta līdzekļiem apmācāmo pedagogu skaits

Ja, pēc izglītības un zinātnes ministra teiktā, šobrīd ir vajadzīgas tikai 100 darba vietas jaunajiem pedagogiem, tad ir jautājums, vai tas ir racionāli, ja mēs apmaksājam 1000 pedagogu mācības, sacīja premjera amata kandidāte Laimdota Straujuma. Viņa norāda, ka šobrīd valstī ir uzstādījums – par 20% samazināt tādu budžeta vietu skaitu, kur sagatavoto speciālistu piedāvājums ir lielāks par pieprasījumu. «Vismaz Latvijas Lauksaimniecības universitātē esam vienojušies no nākamā gada nepiedāvāt budžeta vietas pedagogijas un socioloģijas programmās. Ietaupītā nauda paliks universitātes rīcībā. Tā varēs vai nu to izmantot pasniedzēju atalgojumam, vai infrastruktūras uzlabošanai, vai veidojot budžeta vietas citās fakultātēs. Tas paliek katras universitātes ziņā,» teica Straujuma.

Augstā vizīte Latvijā

10. janvārī Latvijā ieradās ES augstākās amatpersonas — Eiropadomes priekšsēdētājs Herman van Rompejs (Herman van Rompuy) un Eiropas Komisijas priekšsēdētājs Žozē Manuels Barrozu (José Manuel Barroso), lai tiktos ar Ministru prezidentu Valdi Dombrovski un piedalītos pasākumā par godu eiro ieviešanai Latvijā. Latvijas vēstniece ES Ilze Juhānsonē skaidroja, ka vizīte bija gan simboliska, gan ar darbu saturu. Viņa intervijā Latvijas Radio sacīja, ka vizīti var uzskatīt par zināmas līnijas pavilksanu vienam pabeigtam projektam — eiro ieviešanai Latvijā. Vienlaikus tā bija arī darba vizīte. Sākusies Grieķijas prezidentūra ES, noslēgumam tuvojās Eiroparlamenta darba sesija. Tāpēc šis ir viens no intensīvākajiem brīžiem ES dienaskārtībā. Ir vesela virkne jautājumu, par ko nepieciešams panākt vienošanos starp dalībvalstīm un Eiropas Parlamentu, lai spēkā stātos virkne regulējumu gan attiecībā uz finanšu sektora uzraudzību, gan nākamā perioda ES finansējuma izlietojumu. Šajā jomā patlaban ir viena no galvenajām Latvijas interesēm. Viena no tēmām, kas interesē gan ES, gan Latvijas un citu valstu politikus, ir Eiropas Parlamenta vēlēšanas. Visu dalībvalstu izaicinājums ir diezgan līdzīgs — panākt lielāku pilsoņu aktivitāti šajās vēlēšanās. Līdz šim tā bijusi diezgan zema. Tāpēc tiek spriests, kā mazināt plaisu un atrautību starp Briseles izstrādāto politiku un ES iedzīvotājiem. Jāatceras, ka Eiropas Parlaments ir tā institūcija, kur ES pilsoņiem ir vistiešākās ietekmes iespējas.

Salināto rupjmaizi iekļauj ES tradicionālo īpatnību reģistrā

Pagājušonedēļ Eiropas Komisija (EK) ir pieņēmusi regulu par salinātās rudzu rupjmaizes ierakstīšanu Garantēto tradicionālo īpatnību reģistrā, līdz ar to līdzās sklandrausim šis ir otrais Latvijas produkts, kas iekļauts Eiropas Savienības (ES) pārtikas kvalitātes shēmā «Produkti ar garantētām tradicionālām īpatnībām». Vārds «salināta» nozīmē maizi padarīt saldu, piemēram, plaucējot miltus ar karstu ūdeni. Tas ir sens vārds un biežāk lietots Kurzemē, kur rupjmaizi dēvē par salināto jeb garo maizi. Kā informēja Zemkopības ministrijas pārstāvji, patlaban notiek darbs, lai ES pārtikas kvalitātes shēmās varētu iekļaut arī citus produktus. Līdz šim preču zīme Eiropā piešķirta vairāk nekā 40 produktiem, no kuriem Latvijā zināmākie ir Itālijas svaigais siers «Mozzarella» un «Pizza Napoletana», Spānijā ražotais īpašos apstākļos žāvētais šķiņķis «Jamon Serrano», kā arī Beļģijas augļu alus «Kriek». Pērn preču zīmi Eiropas Komisija piešķirusi arī Lietuvas tradicionālajam ēdienam skilandim — cūkas kuņģi pildīti kapātai gaļai.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.
Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Pasaule ir brīnumskaista. Tās pilnais krāsu spektrs redzams varauķisnē

Eiro – Latvijas nauda

Ar eiro banknotēm un monētām var maksāt visā eirozonā – Austrijā, Beļģijā, Grieķijā, Igaunijā, Itālijā, Īrijā, Francijā, Kiprā, Luksemburgā, Maltā, Nīderlandē, Portugālē, Slovākijā, Slovēnijā, Somijā, Spānijā, Vācijā. No 2014. gada 1. janvāra – arī Latvijā.

Eiro monētu viena puse ir vienāda visās eirozonas valstīs. Otra puse – katra dalībvalsts veido savu dizainu. Latvijas monētu dizains tika izvēlēts tautas ideju konkursā 2004. gadā, žūrija par labāko atzina jēkabpilietes Ilzes Kalniņas priekšlikumu. **Katras valsts eiromonētas izmantojamas visā eirozonā.**

Īpašs monētu dizains īpašiem notikumiem. Visas eirozonas dalībvalstīs divreiz gadā var izlaist divas piemiņas monētas 2 eiro nominālā. Šīm monētām ir tās pašas iezīmes un kopīgā puse kā parastām 2 eiro monētām. Atšķirīgs ir piemiņas motīvs monētas pusē ar attiecīgās valsts veidoto simboliku.

Kopīgās piemiņas monētas. Euro-

zonas valstīs ir emitējušas 2 eiro piemiņas monētas ar kopīgu nacionālās puses motīvu, lai atzīmētu trīs gadadienas: Romas līguma 50. gadadienu, Ekonomikas un monetārās savienības 10. gadadienu un eiro banknošu un monētu 10. gadadienu. Piemiņas monētas nav tikai suvenīri, bet derīga nauda arī ikdienas maksājumiem. Par to, kā pārliecināties par eiro monētu īstumu, vairāk lasiet minētajā Eiropas Centrālās bankas un Latvijas Bankas sūtījumā, kā arī www.jaunas-euro-banknotes.eu.

Ikvienu eirozonas dalībvalsts izvēlas savu monētu dizainu, atspoguļojot tās īpašo vēsturi un kultūru, un šo dizainu bieži izvēlas konkursā.

Visā eirozonā eiro banknotes ir vienādas. Euro banknotēm ir vienots dizains, bet dažādi izmēri – tas ļauj vieglāk noteikt naudaszīmes nominālu (ir 2 dažādas 5 eiro banknotes, 10, 20, 50, 100, 200 un 500 eiro banknotes). Banknošu dizainu 1996. gadā izvēlējās visā eirozonā organizētā konkursā. Tajā uzvarēja banknotes, kuru veidolu iedvesmojusi tēma *Eiropas gadsimti un stili*

un kurās attēloti septiņu Eiropas kultūrvēstures laikmetu arhitektūras stili: antīkais stils, romānika, gotika, renesanse, baroks un rokoko, dzelzs un stikla arhitektūras laikmets un modernā arhitektūra. Uzvaru guvušās sērijas autors ir Roberts Kalina, Austrijas Nacionālās bankas banknošu mākslinieks. Uz visām banknotēm ir attēloti arhitektūras elementi – logi, vārtejas un tilti. Tie simbolizē Eiropas vienotības un nepartrauktas attīstības ideju. Banknotēm ir dažādi izmēri, spilgtas krāsas un reljefi, kā arī iespiedumi uz virsmas, kas palīdz vārdzīgajiem atpazīt nominālu. Euro banknotes ir viegli pārbaudīt, tās aptaustot, apskatot un pagrozot, un galvenie drošības elementi, kā ūdenszīme, pretviltošanas josla u. c., ir pazīstami no lata banknotēm. Plašāka informācija par eiro banknotēm un monētām ir atspoguļota Eiropas Centrālās bankas un Latvijas Bankas sūtījumā.

Lielisks pārskats par dizainu un drošību atrodams vietnē: www.jaunas-eurobanknotes.eu.

Izstrādāta pensiju un atlīdzību indeksācijas kārtība

2014. gada 1. oktobrī plānots indeksēt visas pensijas (bez piemaksas), ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu un 25% no apdrošināšanas iemaksu algas indeksa, informē Labklājības ministrija (LM).

Pensijas vai tās daļas apmērs, kas tiks pakļauts pensiju indeksācijai, 2014. gadā, būs 285 eiro jeb 200 latu. Turpmākajos gados pensijas vai tās daļas apmērs būs vienāds ar 50% no iepriekšējā kalendārā gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas valstī.

Ja kopējais faktisko patēriņa cenu un iemaksu algas indekss būs mazāks par skaitli "1", valsts pensijas nepārskatīs. Ja apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procenti būs lielāki par 15%, iemaksu algas indeksa noteikšanai piemēros 15%. Savukārt, ja pensijas pārskatīšanai kārtējā gadā aprēķinātais pensijas apmērs būs mazāks par iepriekšējā gadā pārskatīšanai noteikto pensijas apmēru, tad pārskatīs iepriek-

šējā gadā noteikto pensijas apmēru.

Atbilstoši pensiju indeksācijas kārtībai pārskatīs arī atlīdzības par darbības zaudējumu un atlīdzības par apgādnieka zaudējumu, kas noteiktas sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai konstatēto arodslimību.

Valdība līdz 2014. gada 1. augustam izstrādās Ministru kabineta noteikumu par to, kā notiks pensiju un atlīdzību pārskatīšana, t.sk. piemērojamo faktiskā patēriņa cenu indeksu un iemaksu algas indeksu.

Iepriekšminēto paredz grozījumi likumā "Par valsts pensijām un likumā Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām", kas 9. janvārī izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē. Tie vēl jāaskaņo ar ministriņām, jāapstiprina valdībā un jāpieņem Saeimā.

Ar likumprojektiem iespējams iepazīties LM interneta vietnē sadaļā Aktuāli – Izstrādes stadijā esošie projekti <http://www.lm.gov.lv/text/1789>.

2013. gadā valsts pensijas, kuru ap-

mērs nepārsniedza 200 latus, pārskatīja 1. septembrī, piemērojot indeksu 1,04, bet politiski represētajām personām valsts pensijas pārskatīja neatkarīgi no to apmēra.

Pēc Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras datiem 2013. gada novembrī uzskaitē bija 477,2 tūkst. vecuma pensijas saņēmēji. (Vidējais piešķirtais pensijas apmērs kopā ar piemaksu 195,33 Ls jeb 277,93 EUR), 71,7 tūkst. invaliditātes pensijas saņēmēji (vidējais piešķirtais pensijas apmērs kopā ar piemaksu 119,35 Ls jeb 169,82 EUR), 18,9 tūkst. apgādnieka zaudējuma pensijas saņēmēji (vidējais piešķirtais pensijas apmērs 95,10 Ls jeb 135,32 EUR), 3,7 tūkst. izdienas pensijas, kuras izmaksā no valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta, saņēmēji (vidējais piešķirtais pensijas apmērs 211,42 Ls jeb 300,82 EUR).

Iespējamie pensiju indeksācijas varianti apspriesti Senioru lietu padomē, gan Latvijas Pensionāru federācijas valdē 2013. gada 25. novembrī un 9. decembrī.

Vecākiem pabalstu starpību izmaksās līdz 31. martam

No 2014. gada 1. janvāra personai, kura kopj bērnu vecumā līdz pusotram gadam, **bērnu kopšanas pabalsta** apmērs ir paaugstināts līdz 171 eiro (no 100 līdz 120 latiem) mēnesī. Līdz 171 eiro paaugstināts arī **vecāku pabalsta minimālais apmērs.**

Tomēr pabalstus jaunajā apmērā uzreiz saņems tikai tie vecāki, kuriem pabalsti tiek piešķirti pēc 2013. gada 31. decembra.

Bērnu kopšanas pabalsta saņēmējiem, kuriem pabalsts piešķirts līdz 2013. gada 31. decembrim un tā izmaksa nepārtraukti turpinās pēc 2014. gada 1. janvāra – pabalsta apmēru no 2014. gada 1. janvāra pārrēķinās un starpību

par 2014. gada janvāri un februāri izmaksās līdz 2014. gada 31. martam kopā ar pabalstu par martu. Sākot no aprīļa pabalsti ik mēnesi tiks izmaksāti jaunajā apmērā.

Bērnu kopšanas pabalstu izmaksā par kārtējo mēnesi. Iesniegums pabalsta pārrēķinam nav jāiesniedz.

Vecāku pabalsta saņēmējiem, kuriem līdz 2013. gada 31. decembrim pabalsts piešķirts minimālajā apmērā vai arī tā apmērs ir mazāks nekā 171 eiro un pabalsta izmaksa nepārtraukti turpinās pēc 2014. gada 1. janvāra – pabalsta apmēru no 2014. gada 1. janvāra

pārrēķinās un pabalsta starpību par janvāri izmaksās līdz 2014. gada 31. martam. Starpība tiks ieskaitīta kontā martā kopā ar pabalstu par februāri.

Vecāku pabalstu izmaksā par iepriekšējo mēnesi. Arī šajā gadījumā pabalsta saņēmējam iesniegums pabalsta pārrēķinam nav jāiesniedz.

Šādu pabalstu starpības izmaksas kārtību nosaka Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumu nr. 1609 16.² punkts un likuma "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" pārejas noteikumu 25. punkts.

Lappusi sagatavoja T.Elste

AGLONAS NOVADĀ

Uzņēmēji apguva informācijas tehnoloģijas

No oktobra sākuma līdz decembra vidum Aglonas novada uzņēmējiem bija iespēja piedalīties datorapmācības kursos, kas tika rīkoti Eiropas Savienības atbalstīta projekta ietvaros, informē Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Aglonas uzņēmēju grupai apmācības bija bez maksas, viņi apguva jaunas zināšanas un prasmes, kas būs noderīgas uzņēmumu turpmākajā darbībā. Kursu rīkotāji SIA «LatInSoft» pateicas Aglonas vidusskolas skolotājam Anatolijam Smirnovam, kurš ar lielu atsaucību un pacietību palīdzēja kursu dalībniekiem apgūt informācijas tehnoloģiju jaunumus. Darbs bija gana saspringts, mācības notika trīs reizes nedēļā.

Aglonas novada uzņēmējdarbības atbalsta centra vadītāja Ināra Gražule stāsta, ka šādām apmācībām varēja kvalificēties SIA un individuālie komersanti, ja uzņēmumā nodarbināti mazāk kā 50 darbinieki un nav nodokļu parādu.

Tā kā apmācības tika labi uzņēmēju novērtētas, tiek veidota jauna datorapmācības grupa. Mācības plānots uzsākt jau 20. janvārī Aglonas vidusskolas telpās. Papildinformācija pie Aglonas novada uzņēmējdarbības atbalsta centra vadītājas Ināras Gražules.

● Novada uzņēmēji pēc datorapmācības kursu noslēguma.

UAC apdzīvo jaunās telpas

Kopš pagājušā gada oktobra Aglonas novada uzņēmējdarbības centra (UAC) speciālisti apmeklētājus pieņem Aglonā, Daugavpils ielā 1. Šaurības, kas valdīja novada domes galvenajā ēkā, dēļ gan UAC, gan pašvaldības plānošanas daļai piedāvāta iespēja iemītnāties atsevišķā ēkā.

UAC vadītāja Ināra Gražule teic, ka ēka nav jauna, iepriekš tur bijusi izvietota vietējā mežniecība, bet vēl agrāk ugunsdzēsēju depo. Iekštelpas tagad gan izremontētas, toties nama ārpusē nepieciešama atjaunošana, jo skats nav visai pievilcīgs. Galvenais ieguvums ir tas, ka UAC tagad atrodas apmeklētājiem ērti pieejamā vietā, galvenās ielas malā. Ar centra vadītāju Ināru Gražuli var sazināties pa tāl-

runiēm 65322100, 29907423, e-pasts: inara.grazule@aglon.lv.

Likvidēs bērnu sociālā atbalsta centru «Somerseta»

3. janvārī notikušajā novada domes ārkārtas sēdē tika pieņemts svarīgs lēmums, ar kuru no šī gada 1. marta tiks likvidēta Aglonas novada domes struktūrvienība — bērnu sociālā atbalsta centrs «Somerseta», informē pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele. Iemesls patiesībā ir vienkāršs — nav klientu.

Centra «Somerseta» uzdevums — sociālās palīdzības sniegšana (sociālā rehabilitācija, aprūpes nodrošināšana, psiholoģiskais atbalsts) bez vecāku gādības palikušajiem bērniem — tiks no-

dots Aglonas novada sociālajam dienestam. Tā kā centra «Somerseta» darbinieki ir Latvijas Veselības un Sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības biedri, vienlaikus nolemts nosūtīt pieprasījumu arodbiedrībai sniegt iepriekšēju piekrišanu darba līguma uzteikumam. Darbinieki atbilstoši normatīvajiem aktiem tiks brīdināti par darba tiesisko attiecību izbeigšanu, viņus arī iepazīstinās ar vakantajām darba vietām pašvaldībā.

Atgādinām, ka bērnu sociālā atbalsta centrs «Somerseta» kā Aglonas novada domes pakļautībā esoša struktūrvienība tika izveidots atbilstoši 2010. gada vasarā apstiprinātajam nolikumam, bet 2011. gada marta sākumā saņemta Nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecība. Novadā no 2011. gada 1. aprīļa līdz 2012. gada 31. martam Eiropas Sociālā fonda ietvaros tika realizēts projekts «Alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība Aglonas novadā». Toreiz tika izveidots gan centrs «Somerseta», gan veikta darbinieku apmācības un konsultatīvā atbalsta nodarības. Sagatavotas Aglonas novada alternatīvo sociālo pakalpojumu attīstības programmas laika posmam no 2012. līdz 2016. gadam bērniem un veciem cilvēkiem, apzināti esošie resursi, kas izmantojami alternatīvo sociālo pakalpojumu pilnveidei un projekta ilgtspējas nodrošināšanai. Toreizējās projekta kopējās izmaksas tuvojās 100 tūkstošiem latu, kas simtprocentīgi bija Eiropas Sociālā fonda finansējums.

Paredzētajam mērķim tika izremontētas telpas, tās tika aprīkotas ar atbilstošām mēbeļiem, datoru un interneta pieslēgumu, nopirkts televizors un tā tālāk. Centrā tika sagatavots viss nepieciešamais, lai vienlaikus tur varētu uzturēties un saņemt atbalstu 10 bērni no maznodrošinātām un trūcīgām ģimenēm, bērni ar funkcionāliem traucējumiem, bērni bāreņi, arī no vardarbības cietušie bērni. Diemžēl situācija veidojās tā, ka centrā uzturējās arvien mazāk bērnu. Piemēram, pērnā gada decembra nogalē tur mitinājās tikai trīs bērni, divi no tiem vienīgi brīvdienās un skolas brīvlaikā. Tajā pašā laikā darbinieku skaits centrā «Somerseta» bija 17, bet gada budžets sasniedza 70 tūkstošus latu jeb gandrīz 100 tūkstošus eiro. Izmaksas uz vienu bērnu mēnesī bija sasniegušas 830,96 eiro.

Tieši tāpēc pašvaldībā tika izveidota speciāla komisija, kas situāciju izvērtēja un iesniedza deputātu vērtēšanai priekšlikumus par iespējām ietaupīt pašvaldības budžeta līdzekļus. Tā kā centra «Somerseta» uzdevumi daļēji sasauca ar uzdevumiem, ko veic novada sociālais dienests, daļa pienākumu turpmāk tiks nodota tieši sociālajam dienestam. Līdz ar to arī vairāki centra darbinieki varēs turpināt darbu tiesiskās attiecības Aglonas novada sociālajā dienestā. Tiek uzsvērts, ka šobrīd Aglonas novada domes bāriņtiesa radusi iespēju visiem bērniem nodrošināt aprūpi audžuģimenēs.

RIEBIŅU NOVADĀ

Apliecināja labas vācu valodas zināšanas

Decembrī Riebiņu vidusskolas 7. klases skolēniem, kuri apgūst vācu valodu kā otro svešvalodu, bija iespēja piedalīties vācu valodas pasākumā «Nikolausfeier», kas notika kaimiņu novadā Viļņu vidusskolā.

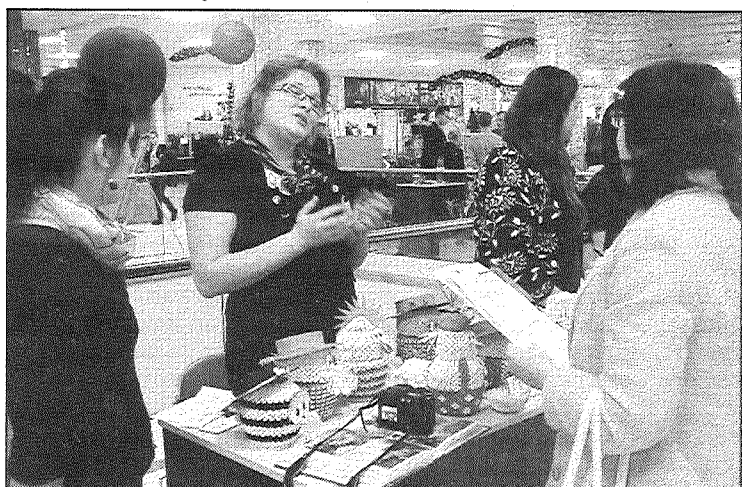
Kā stāsta vācu valodas skolotāja Natālija Smukša, pasākumu organizēja Daugavpils universitātes vācu valodas reģionālā talmācības centra pārstāves. Starp četrām komandām, kas bija pie-

teiktas sacensībām, viena bija no Riebiņiem. Skolēniem tika piedāvāta iespēja apliecināt savas prasmes vācu Ziemassvētku tradīciju, dziesmu, dzejoļu, pasaku un pat ēdienu receptu pārzināšanā. Patikami, ka tieši Riebiņu vidusskolas skolēni ieguva vislielāko punktu skaitu un uzvarēja.

Ar origami piedalījās skolu gadatirgū

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra sadarbībā ar biznesa izglītības biedrību «Junior Achie-

vement — Young Enterprise Latvija» un Swedbank organizēja Vislatvijas skolēnu mācību uzņēmumu Ziemassvētku gadatirgu. Tas notika modes un izklaides centrā Rīga Plaza. Tur ar pašražoto produkciju tirgojās 133 skolēnu mācību uzņēmumi no visas Latvijas, pulcējot 403 skolēnus un 112 skolotājus no 55 Latvijas skolām. Riebiņu vidusskolas skolēnu mācību uzņēmums «Origami darbnīca» pircējiem piedāvāja savu oriģinālo produkciju — dāvanu iesaiņojumus origami tehnikā.

● Pircējos origami tehnikā darinātie dāvanu iesaiņojumi radīja interesi.

Stabulnieku bibliotēka aizsāk tradīciju — izstādes par vietējiem ļaudīm

Redakcijas elektroniskajā pastā saņemtie sūtījumi no Stabulnieku bibliotēkas bibliotēkāres Birutas Čaunānes vienmēr sniedz ieskatu par aktivitātēm — izstādēm, notikumiem, rīkotajām tikšanās reizēm ar grāmatu autoriem, literatūras cienītājiem.

Šī gada pirmā ziņa no Birutas kundzes ir par to, ka Stabulnieku bibliotēka aizsāk jaunu tradīciju — sumināt savus vietējos pagasta ļaudis viņu dzīves skaistās jubilejās. Janvārī tas ir visā novadā pazīstamā personība — Dravnieku pamatskolas ilggadējais pedagogs un direktors Jānis Znotiņš, kurš nupat, 5. janvārī, nosvinēja 60. gadu jubileju. Viņam bibliotēkā atklāta biogrāfiska satura izstāde.

Izstādē aplūkojama fotokolāža, kas atspoguļo Jāni gan ģimenes lokā un vaļas brīžos, gan kā galantu un pilgtu personību, veicot uzticētos darba pienākumus Dravnieku pamatskolā kopā ar kolēģiem, gan savulaik Riebiņu novada deputātu skaitā.

Praktiskums un pacietība, prasme koncentrēties iecerēto mērķu sasniegšanai ir Jāņa Znotiņa dzīves panākumu atslēga. Līdz šim paveiktais nav palicis bez ievēribas, to novērtē gan darba kolēģi, gan ģimenes locekļi, gan apkārtējā sabiedrība.

Izskatā jauneklīgs, disciplinēts, organizēts, stingrs un reizēm nepiekāpīgs, atturīgs, bet arī prasīgs pret skolēniem, ar labu humora izjūtu un saimnieciskais — tieši tādu direktoru pazīst Dravnieku pamatskolā, kur aizvadīts darba mūžs kopš 1976.

gada. Savukārt kā mīlošu, rūpīgu, gādīgu un maīgu, svarīgos dzīves brīžos vienmēr klātesošu vīru, tēvu un vectētiņu Jāni Znotiņu pazīst viņa sirds cilvēki ģimenē — sieva Franciška, četri laulībā izaudzinātie bērni Gunita, Arnita, Raivis, Agnija un nu jau arī mazmeitiņas Daniela un Olivija.

Dvēseles dziļumos jubilārs atklājas kā atraktīva un radoša personība, savus vaļas brīžus pavadot kopā ar tuvajiem cilvēkiem, rūpējoties par māsaiņniecību, aizraujoties ar košumdarza stādīšanu un veidošanu savu mīļo «Avotu» māju apkārtnē.

Arī Stabulnieku bibliotēkas darbinieki un apmeklētāji Jānim Znotiņam vēl daudz laimes skaistajā jubilejā un panākumus arī turpmāk.

● Stabulnieku bibliotēkas vadītāja Anita Betlere sveic jubilāru izstādes atklāšanā.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

LĪVĀNU NOVADĀ

Aicina izvirzīt kandidātus konkursam «Līvānu novada Gada balva kultūrā»

Līvānu novada dome un Līvānu novada kultūras centrs aicina izvirzīt kandidātus konkursam «Līvānu novada gada balva kultūrā» šādās nominācijās: «Labākais amatiermākslas kolektīvs», «Labākais vadītājs», «Novada labākais kultūras pasākums», «Labākais vizuāli estētiskā tēla veidotājs kultūras iestādēs». Pretendenti nominācijām ir Līvānu novada pašdarbības kolektīvi, to vadītāji, koncertmeistari, kultūras centra un tā filiāļu darbinieki, kultūras pasākumu vai projektu vadītāji.

Pretendentus var izvirzīt Līvānu novada domes, kultūras centra administrācija, novada iestādes, fiziskas un juridiskas personas vai personu grupas (ne mazāk kā desmit pilngadīgi Līvānu novada iedzīvo-

tāji). Nominācijai «Labākais amatiermākslas kolektīvs» kultūras centra amatierkopu darbu apkopo un konkursa vērtēšanai iesniedz novada kultūras centra administrācija.

Apbalvojumi tiks pasniegti Līvānu novada pašdarbības kolektīvu un kultūras iestāžu darbinieku gada ballē 8. februārī Līvānu novada kultūras centrā.

Sekmīgi noslēdzies Latgales fanu projekts «Kopā jautrāk»

Sekmīgi noslēdzies 14 jauniešu — neformālās jauniešu grupas «Latgales fani» — kopīga darbošanās astoņu mēnešu garumā pie savu biznesa ideju attīstības un konkrētu jaunu produktu radīšanas. Ir izveidota kopīga sadarbības platforma, tajā skaitā ar atbalsta biedrību «Latgales tema-

tiskie ciemi» jaunieši piedalījušies radošajās diskusijās, situāciju salīdzinājuši ar jauniešu uzņēmējdarbības vidi citās Eiropas valstīs. Ir izstrādātas gandrīz 20 jaunas «krustidejas», netradicionāli krustojot jomas vai materiālus, no kurām 12 labākās ir apkopotas projekta «Krust — ideju katalogā», piemēram, «Ozollapu pēdiņas» (līna auduma «pēdiņas», kas pildītas ar sasmalcinātām ozolu lapām vai aromātiskām tējām un ko uz nakti ievieto apavos, lai novērstu nepatīkamo aromātu), «Kļiploku pušķis» (viens no inovatīviem kļiploku pasniegšanas un izmantošanas veidiem, un dāvināms jaunajiem pāriem vai jubilāriem, kuri svinības vēlas organizēt «zaļi»), «Dārza trauki no cementa» (ar rokām veidoti lieli šķīvji un bļodas no cementa, kuros iespiests neatkārtojams dabas zīmējums no lapu, dadžu un citu augu nospiedumiem), «OzolPapa dāvana» (līna maisiņā kā dāvana iesaiņots Sutru pagasta

Kažos audzēts ozola stādiņš, kam klāt pievienots dabīga sliekkomposta — HUBIO biohumusa — maisiņš). Visas jauno produktu idejas ir vairāku Līvānu novada jauniešu, viņu pārstāvēto uzņēmumu vai zemnieku saimniecību sadarbības rezultāts.

Pieciem jaunajiem produktiem projekta ietvaros izveidoti arī reāli, taustāmi paraugi, kurus jaunieši prezentējuši izstādēs vai gadatirgos Līvānos. Jaunieši sapratuši, ka grib arī turpmāk dzīvot un gūt panākumus savā biznesā, darboties Latgalē. Par atbalstu viņi teic paldies Eiropas Savienības programmai «Jaunatne darbībā», jauniešu biedrībai «Sava kabata», kas ir projekta «Kopā jautrāk» juridiski atbildīgā organizācija, un tās vadītājai Marikai Rudzitei-Griķei, biedrībai «Latgales tematiskie ciemi», kā arī Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centram par telpu projekta plānošanas sanāksmēm.

VĀRKAVAS NOVADĀ

Rimicānos seniori atzīmēja Zvaigžņu dienu

Nedaudz atpūtušies pēc Jaungada svētkiem, 6. janvārī — Zvaigžņu dienā — Vārkavas novada Rožkalnu kultūras namā tikās Preiļu, Līvānu, Riebiņu novada Siļukalna pagasta un Vārkavas pensionāri, lai dalītos pieredzē par sasniegto senioru dzīves kvalitātes uzlabošanā, parādītu savu māksliniecisko varējumu un vienkārši pabūtu kopā, baudot kolēģu priekšnesumus, akordeona pavadījumā dziedot un dejojot, daloties pārdomās un gremdējoties atmiņās, informējot Vārkavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Praņevska. Atcerēties viņiem patiešām ir daudz ko, jo visus kādreiz saistīja viena ģeogrāfiskā un administratīvā vienība — Preiļu rajons.

Uz svētku svinēšanu Rimicānos seniorus aicināja biedrība «Vārkavas novada pensionāri». Kā parādīja arī šis pasākums, tad gan Vārkavas novadā, gan arī citviet senioru organizācijas un senioru mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi ir cieši saistīti. Koncertu atklāja mājnieki — senioru deju kopa «Dzīves virpuļi» un akordeonists Jāzeps Lazdāns. Viesu kolektīvi atzina, ka «Dzīves virpuļi» ar savu enerģiju, saliedētību, draudzīgumu un krāšņajiem tērpiem ir iedvesmojuši ne vienu vien senioru kolektīvu sākt dejojot vai meklēt jaunus veidus tālākai attīstībai. Žirgtos deju soļus ar raitu valodu papildināja vietējā anekdošu un dažādu gadījumu no-

● Četrus novadus — Vārkavas, Preiļu, Līvānu un Riebiņu — pensionāru kopīgi svinētajos svētkos uzstājas deju kopa «Dzīves virpuļi».

dzīves stāstītāja Broņislava Gavare.

Ļoti rūpīgi pārdomāts priekšnesums bija līvāniešiem, — senioru ansamblis izpildīja vairākas dziesmas. Viena no tām bija arī kolektīva vadītājas Ilonas Balāško sacerēta un komponēta, un tā izpelnījās publikas ovācijas un lūgumu atkārtot. Tikpat kvalitatīvs bija arī Preiļu senioru priekšnesums. Senioru jauktais ansamblis «Virši», ko vada Santa Karīna Oša, izpildīja

vairākas dziesmas un priecājās arī par savu jauninājumu — lielisko instrumentālo pavadījumu vijolnieces Laimas Sondores un akordeonistes Lilitas Līvānes izpildījumā. Atklājās, ka arī šim kolektīvam ir savs komponists Staņislavs Kļavinskis. Ansamblis izpildīja viņa komponēto dziesmu «Dubnas valsis» ar Jāņa Gurgona vārdiem. Interesanti, ka šis dzejolis savulaik ir iedvesmojis arī vārkaviešu kompo-

nistu komponistu Bonifāciju Lazdānu, un vietējie dziedošie kolektīvi šo dziesmu ne vienreiz vien ir izpildījuši dažādos pasākumos. Klausītājiem bija iespēja salīdzināt, kā šos vārdus melodijā ievija divi dažādi autori. Lielu jautrību izraisīja kolektīva dalībnieka Eduarda Caica pārdomas par senioru īpatnībām un nedienām, kā arī trīs sieviešu izpildītais skečs par vecmāmiņu ikdienu.

Ne mazāk pārsteidza arī siļukalnieši. Viņu vokālais ansamblis izpildīja dziesmas bez muzikāla pavadījuma. Skatītājus pārsteidza ansambļa solists ar skaisto balsi — vietējais komponists Jānis Putins. Dziedātāji izpildīja arī viņa komponētās dziesmas. Siļukalniešu deļotājas iepriecināja ar enerģiskajām dejām, ko pašas izdomājušas un izpildīja latviešu mūzikas pavadījumā.

Par divējādo pasauli — lielo un savējo — runāja Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Anita Brakovska. Viņa vēlēja, lai ikvienam klātos omulīgi, labi un mīļi savās mazajās pasaulēs, savukārt domes deputāts Artūrs Štagars uzsvera to, ka šajā koncertā tiek runāts sirds valodā.

Gan viesi, gan mājnieki bija sagatavojuši sirsnīgas pateicības runas, sagādājuši un atveduši ciema kukuļus. Daudz siltu vārdu tika veltīts pasākuma organizētājam, biedrības «Vārkavas novada pensionāri» valdes priekšsēdētājai Janīnai Ancānei.

Izdevies piepildīt 400 bērnu sapņus!

Akciju sabiedrība «Laima» sadarībā ar biedrības «Ascendum» bērnu kultūras projektu «Garā pupa» 2013. gada nogalē rīkoja Ziemassvētku labdarības akciju, aicinot apdāvināt tos Latvijas reģionu trūcīgos bērnus, kuru vecāki nevar atļauties nopirkt Ziemassvētku dāvanas.

Līdz 2014. gada 10. janvārim ikviens interesents tika aicināts iegriezties «Laimas» Milestības un sirds siltuma mājiņā, lai izvēlētos kādu no bērnu zīmētajām kartiņām un piepildītu viņu sapni. Kopumā izdevās apdāvināt 400 bērnu no dažādiem Latvijas reģioniem, informē projekta «Garā pupa» vadītāja Zane Kālberga.

Sākotnēji tika apzināti 300 bērni no Riebiņu, Kārsavas, Rugāju, Viļakas, Zilupes, Alsungas, Aglonas, Baltinavas, Strenču, Dagdas, Vārkavas, Viļānu, Rūcavas,

Cīblas novadiem. Bērni zīmēja Ziemassvētku kartiņas, kuru iekšpusē aprakstīja savu kvēlāko Ziemassvētku vēlēšanos. Ikviens, kurš sagādāja bērnam svētku dāvanu, kā pateicību saņēma šo kartiņu. Redzot cilvēku aktivitāti un vēlmi bērniem sniegt īpašas Ziemassvētku dāvanas, akcijas norise tika pagarināta līdz 10. janvārim, dodot iespēju piepildīt savus sapņus vēl 100 bērniem.

A/S «Laima» sadarbības partneri «Garā Pupa» ir bērnu kultūras projekts, kas rūpējas un cenšas atgādināt sabiedrībai par kultūras nozīmi bērna veiksmīgā izaugsmē un izglītībā. Īpašs uzsvars projektā likts uz to bērnu iekļaušanu kultūras procesos, kuriem sociālās, reģionālās nevienlīdzības vai vecāku kūtuma dēļ bijusi liegta šāda iespēja.

Vārkavas novada domes sociālā dienesta vadītāja Baiba Ruča pavēstīja, ka arī 25 novada bērni saņēma uzaicinājumu pie-

dalīties projektā «Garā pupa». Sociālā dienesta darbinieki, nešauboties ne mirkli, šo piedāvājumu apstiprināja, jo piedalīšanās projektā jau iepriekšējā reizē pagājušajā gadā sevi attaisnoja.

Ne velti projekts saucas «Garā pupa», jo tā īstenošanā piedalījās daudzi Ziemassvētku rūķi, kuriem jāteic paldies. Koordinatore akcijas organizēšanā un norisē šogad, tāpat kā iepriekšējā gadā, bija novada sociālā darbiniece Aija Bizāne-Vadeiša. Viņa aicināja uz sadarbību, jo bērniem bija jāizskaidro, jāpalīdz un jāseko, kā tiek zīmētas kartiņas, ko vajadzēja pareizi noformēt. Sociālā darbiniece organizēja arī dāvanu nogādāšanu bērniem uz mājām. Paldies jāteic Vārkavas vidusskolas direktorei Anitai Vilcānei un Vārkavas pamatskolas direktorei Skaidrītei Mednei, kā arī skolotājām, kuras palīdzēja bērniem. Ar Vārkavas novada domes priekšsēdētājas Anitas Brakov-

● Melisa Vanaga, pateicoties jaukajam projektam «Garā pupa», varēs vizināties ar skaistu, jaunu divriteni. Viņa ir jaunākā astoņu bērnu ģimenē no Rimicāniem.

skas ģimenes un domes palīdzību dāvanas tika atgādātas no Rīgas uz Vārkavu. Savukārt autovadītājs Ernests Praņevskis tās izvadāja pa mājām.

Bērnu sejas bija saviļņojums un prieks, jo viņu lūgumi tika sadzirdēti un uzklausi. Par to parūpējās pilnīgi sveši cilvēki, izlasot rakstīto uz kartiņas.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Nozīmīgākie normatīvie dokumenti, kas stājas spēkā 2014. gadā

Zemkopības ministrija informē par nozīmīgākajiem normatīvajiem dokumentiem, kas stājas spēkā vai no 2014. gada 1. janvāri vai arī vēlāk un kurus der zināt lauksaimniekiem.

✓ No šī gada 1. janvāra piemērojama Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību. Regula paredz pārejas noteikumus arī tiešo maksājumu piemērošanai 2014. gadā. Nozīmīgas izmaiņas ir tās, ka ar 2014. gadu vienotajam platības maksājumam var pieteikt ikvienu lauksaimniecības zemes hektāru, kas ir labā lauksaimniecības un vides stāvoklī, tajā skaitā platības, kuras nebija labā lauksaimniecības stāvoklī 2003. gada 30. jūnijā, bet pašlaik ir apgūtas. Šajā sakarā gan jāatceras, ka pašreizējie noteikumi paredz, ka minimālajai kopējai platībai ir jābūt 1 ha un vienas lauka platība ir vismaz 0,3 ha.

✓ Likumā «Grozījumi Medību likumā» definētas teritorijas, kurās medības aizliegtas, un izveidots regulējums medībām pielīdzināmām darbībām iežogotās teritorijās ar savvaļai līdzīgiem apstākļiem. Precizēta lielāko pieļaujamo nomedīšanas apjomu (līmitu) noteikšanas kārtība. Zemes īpašniekam paredzētas tiesības nelimitēto medijamo dzīvnieku medīšanai bez medību iecirkņa reģistrācijas, un paplašināts medībās izmantojamo līdzekļu, rīku un metožu klāsts. Skaidri definēti pušu pienākumi medijamo dzīvnieku postījumu samazināšanai.

✓ Likums «Grozījumi likumā «Par

uzņēmumu ienākuma nodokli». Lai veicinātu mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību attīstību, mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām piemērota atvieglota uzņēmuma ienākuma nodokļa maksāšanas kārtība pārpalikuma daļai, kas sadalīta par taksācijas periodu, kas sākas 2013. gadā.

✓ Noteikumos «Medības reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu radīto zaudējumu un nelikumīgi iegūtās medību produkcijas vērtības atlīdzināšanas noteikumi» noteikts, kādā kārtībā un apmērā atlīdzināmi zaudējumi, ko fiziskās vai juridiskās personas nodarījušas, pārkāpjot medības reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktās prasības, kā arī nelikumīgi iegūtās medību produkcijas vērtības atlīdzināšanas kārtība un apmērs. Precizēts arī to sugu saraksts, par kurām atlīdzināma nelikumīgi iegūtās medību produkcijas vērtība un zaudējumi par nelikumīgi nomedītu medijamo dzīvnieku.

✓ Noteikumi «Savvaļā dzīvojošo medijamo dzīvnieku piebarošanas noteikumi» noteic savvaļas medijamo dzīvnieku piebarošanas nosacījumus un nosaka kritērijus iespējamām barošanas vietām. Tādējādi plānots samazināt postījumus ražojošajiem lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmumiem. Pārdomāts piebarošanas vietu izvietojums ir priekšnosacījums arī ceļu satiksmes negadījumu (ar iesaistītiem savvaļas dzīvniekiem) skaita samazināšanai.

✓ Noteikumi par subsidētās elektroenerģijas nodokļa piemēroša-

nu» nosaka, kāda informācija ir jāiesniedz nodokļu maksātājam Lauku atbalsta dienestā, lai tā apliekamajiem ienākumiem piemērotu samazināto subsidētās elektroenerģijas nodokļa (SEN) likmi piecu procentu apmērā.

✓ «Noteikumi par biodrošības pasākumu kopumu dzīvnieku turēšanas vietām» — tajos noteiktas dzīvnieku sugas, kategorijas un populācijas, kurām nepieciešams izstrādāt biodrošības pasākumu kopumu, un noteiktas prasības biodrošības pasākumu izstrādei dzīvnieku turēšanas vietās, kā arī prasību saskaņošanas kārtība ar Pārtikas un veterināro dienestu. Biodrošības pasākumi jāizstrādā mājputnu ganāmpulkiem (vistu, tītaru, pērļu vīstīņu, zosu, piļu, paipalu, baložu, fazānu, irbju un citu nožogotās platībās turētu putnu, izņemot ganāmpulkus, kuros tur mājputnus olu un gaļas iegūšanai nelielā apjomā) un vērsu apakšdzimtas, cūku, aitu un kazu savākšanas centriem, dzīvnieku tirgošanas telpām un dzīvnieku turēšanas vietām, kurās dzīvniekus tur izolācijā līdz izvešanai uz trešajām valstīm.

✓ Noteikumi «Kārtība, kādā nosaka maksu par medību tiesību izmantošanu valstij piekritošās vai piederošās medību platībās» saglabā esošo kārtību un cenrādi, pēc kuriem nosaka maksu par medību tiesību lietošanu valstij piekritošajās vai piederošajās medību platībās, bet ir precizējami zemes kategoriju un meža infrastruktūras objektu apzīmējums.

✓ Akvakultūras daudzgadu stratēģiskās pamatnostādnes 2014. —

2020. gadam ir nepieciešamas, lai novērstu galvenās problēmas: sektora mazo ražošanas produktivitāti un efektivitāti, sadrumstalotību un sadarbības trūkumu, vāji attīstītu zinātnes, izglītības un ražošanas saikni, produkcijas zemo pievienoto vērtību, nepietiekamo statistisko informāciju. Plānota rīcība divos virzienos. Pirmais virziens paredz tirgū pieprasītu akvakultūras produktu efektīvu un inovatīvu ražošanu, ko var panākt, sniedzot atbalstu akvakultūras ražošanas attīstībai. Otrās virziens paredz akvakultūras pētniecības attīstību un zināšanu pārnesi ražošanā.

✓ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem krasi negroza marķējuma pamatprasības, bet visiem pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmumiem tomēr būs jāmaina produktu marķējums, jo regulā ir noteiktas prasības informācijas salasāmībai — konkrēts burtu izmērs un tas, ka drukai un fonam jākontrastē. Marķējuma tekstā būs jāizceļ arī alergēni. Prasības būs obligāti jāpiemēro no 2014. gada 13. decembra.

✓ Likumā «Grozījumi likumā «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli»» noteikts atvieglojums mazajam lauku saimniecībām, paredzot, ka 2014., 2015. un 2016. gadā spēkā ir nosacījums, ka no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli tiek atbrīvotas minētajos gados saņemtās summas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai. Likums stājas spēkā 2014. gada 1. jūlijā.

LOSP aicina parakstīties tautas nobalsošanai — Latvijas zeme Latvijas pilsoņiem

Sākums 1. lappusē.

«Saeimas deputāti nevar pieņemt likumu, kas aizliedz pārdot lauksaimniecības un meža zemi ārzemniekiem, jo tas būs pret-runā ar Latvijas iestāšanās līgumu Eiropas Savienībā. Vienīgais risinājums ir tautas nobalsošana, kurā Latvijas Republikas pilsoņu vairākums atbalstītu aizliegumu ārzemniekiem iegādāties lauksaimniecības

un meža zemi. Eiropas Savienība ir demokrātisks veidojums un pilsoņu izteiktās vēlmēs ieklausās un arī ņem vērā. Tā var nerēķināties ar Latvijas politiku iegribām, bet nevar nerēķināties ar Latvijas tautas vēlni. Jau pašlaik ir noteikts, ka viens miljons ES iedzīvotāju no septiņām dalībvalstīm var ierosināt iniciatīvas par jebkuru jomu, kas attiecas uz Eiropas Komisijas kompetenci,» uzsver A.Krauze. Viņš atgā-

dina, ka Lietuvā jau, piemēram, ir veikta tautas nobalsošana, tātad to var arī Latvija. Pašlaik iniciatīvai atsaukušies un parakstījušies jau gandrīz trīs tūkstoši cilvēku.

□□□

LOSP aicina visus, kuri nav vienaldzīgi par mūsu nacionālās bagātības, lauksaimniecības un meža zemes saglabāšanu Latvijas pilsoņu īpašumā, parakstīties par iniciatīvu: <http://manabalss.lv/i/625>.

Zeme jāpārdod lauksaimniekiem

Lai veicinātu lauksaimniecības zemes efektīvu izmantošanu, Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija (LLKA) un «Zemnieku Saeima» (ZSA) aicina Latvijas iedzīvotājus — zemes īpašniekus — būt atbildīgiem un atsaucīgiem, izdarot savu izvēli par labu sava īpašuma pārdošanai. Organizācijas ir gatavas uzņemt starpnieka lomu, atrodot piemērotāko pircēju lauksaimniecībā izmantojamajai zemei (LIZ).

Saskaņā ar organizācijās un to biedru vidū pieejamo informāciju, liela daļa potenciālo LIZ pārdevēju, lai atrastu piemērotu pircēju, vērsās pie zemju uzpircējiem, kuri nedzīvo Latvijā. Šis daudzām informācijas trūkuma, kā arī nezināšanas dēļ ir vienkāršākais un ātrākais ceļš, kā realizēt savu īpašumu. Tajā pašā laikā laukos ir daudzas saimniecības,

kuras labprāt iegādātos zemi, lai attīstītu savu darbību. Taču nereti šie potenciālie pārdevēji un pircēji viens par otru neuzzina, un lauksaimniecības zeme nonāk investoru rokās. Šo procesu rezultātā ieguvējs nav ne zemes pārdevējs, ne lauksaimnieks.

Lai novērstu šo problēmu, lauksaimnieku organizācijas LLKA un ZSA ir izveidojušas vienotu informatīvu platformu, kurā aicinās iedzīvotājus un juridiskās personas — LIZ īpašniekus — pieteikt savus īpašumus, kuriem tiek meklēts pircējs. Par potenciālo pārdojamo īpašumu informāciju var sūtīt uz birojs@llka.lv un birojs@zemnieku-saeima.lv. Visa informācija tiks apkopota un ievietota ZSA un LLKA mājas lapā www.zemniekusaeima.lv un un www.llka.lv.

Maira Dzelzkalēja, «Zemnieku saeimas» priekšsēdētāja vietniece, uzsver: «Ja zemes īpašnieki dzīvo tālu no īpašuma, viņi nepārzina vietējo situāciju, nepazīst kaimiņus, tad izprotams, ka viņiem vieglāk

zemi pārdot pirmajam pircējam — ārzemniekam. Apzinoties šo situāciju, esam gatavi uzņemties tādu kā savedēja lomu, lai zeme nonāktu pie vietējiem lauksaimniekiem, kuri attīsta ražošanu un bieži vien nezina, ka tuvumā tiek tirdzota zeme.»

Lai veicinātu LIZ izmantošanu tam paredzētajiem nolūkiem — lauksaimnieciskajai ražošanai — lauksaimnieku nevalstiskās organizācijas sadarbībā ar Zemkopības ministriju strādā pie kritērijiem, kuri turpmāk tiks piemēroti LIZ iegādei. Piemēram, lauksaimnieciskās zināšanas vai darba pieredze, obligāta zemes izmantošana lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai, nosacījumi jauniejiem lauksaimniekiem. Likumprojekts neliels nelielu lauku īpašumu iegādi arī pilsētniekiem. Kritēriji tiks iekļauti grozījumus likumā «Par zemes privatizāciju lauku apvidos», kurus tuvākajā laikā plānots skatīt valdībā.

Gaļas parazīts *Trichinella* ir bīstams

Kas ir trihineloze?

Trihineloze ir infekcijas slimība, ko izraisa parazīts. Ar to iespējams inficēties, lietojot uzturā ar parazīta *Trichinella* kāpuriem inficētu, nepietiekami termiski apstrādātu vai svaigu mājas cūkas vai mežacūkas gaļu, kā arī citu pret trihinelozi uzņēmīgu medijamo dzīvnieku gaļu.

Ar trihinellas kāpuriem var būt inficēti gan savvaļas dzīvnieki — mežacūkas, lāči, lūši, vilki, lapsas, žurkas un citi —, gan mājdzīvnieki — cūkas, kaķi, suņi, zirgi utt. Vesels dzīvnieks parasti inficējas, apēdot cita, ar trihinelozi inficēta, dzīvnieka gaļu.

Trihinelozes klīniskā gaita ir ļoti atšķirīga — no bezsimptomu formas līdz pat ļoti smagai gaitai ar letālu iznākumu. Vieglos saslimšanas gadījumos reti kad iespējams noteikt isto iemeslu un trihineloze tiek diagnosticēta kā gripa vai kāda cita vīrusu saslimšana.

Kā no tās izvairīties?

Lai izvairītos no saslimšanas ar trihinelozi, uzturā nedrīkst lietot gaļu, kurai nav veikti izmeklējumi trihinellu noteikšanai. Ir svarīgi zināt, ka trihinellu kāpuri, kas iekapsulējušies, bojā iet tikai tad, ja gaļu karsē tā, lai temperatūra visās daļās sasniegtu vismaz 71 grādu C un gaļa šādā temperatūrā tiktu apstrādāta aptuveni 2 — 2,5 stundas.

Jāņem vērā, ka laboratorijās izmeklējot cūku gaļu, tajā skaitā mājas cūku, ir diagnosticēti trihinellas veids, kas ir ļoti izturīgs, kā termiski apstrādājot, tā arī saldējot gaļu. Gaļas salīšana, žāvēšana, kūpināšana vai sagatavošana mikroviļņu krāsni pilnībā neiznīcina trihinellas.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Situācija sēklaudzēšanas nozarē

✓ Sēklkopība ir šķirnes sēkļu pavairošana ražošanas vajadzībām, saglabājot šķirnes sākotnējās labās īpašības. Sēklkopības sistēma ietver sevi selekciju, valsts šķirņu salīdzināšanu, sēkļu ražošanu un tirdzniecību, arī sēkļu kontroli — sertifikāciju.

✓ Sēklaudzētāju un tirgotāju reģistrā ietverti 458 Latvijas uzņēmumi.

✓ Ar 2012. gadā Latvijā izaudzēto un sertificēto sēkļu varēja apsēt 57 000 hektāru graudaugu sējumu, 48 000 hektāru zālaugu sējumu un 810 hektārus kartupeļu stādījumu.

✓ 2013. gadā lauku apskatē atzītās sēkļu lauku platības: 7079 hektāri graudaugu, 2289 hektāri zālaugu, 252 hektāri kartupeļu un 222 hektāri pākšaugu.

PREIĻU GALVENAJĀ BIBLIOTĒKĀ

Bērnu un jauniešu žūrija noteikusi labākās grāmatas

Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā notika Bērnu un jauniešu žūrijas 2013 noslēguma pasākums, apkopojot paveikto. Literatūras nodaļas vadītāja Vilhelmine Jakimova klātesošajiem atgādināja par lasīšanas veicināšanas programmas «Bērnu žūrija» aizsākumiem.

Šī programma sekmīgi darbojas Nīderlandē. Latvijā tā sākās 2001. gadā, un pirmie atbalstītāji bija Rīgas un Rojas bibliotēku lasītāji. Bērnu žūrijā toreiz darbojās 100 eksperti. Šogad Bērnu žūrija iesaistījās jau 547 bibliotēkās, par ekspertiem darbojas 17 000 lasītāju. Līdz 2010. gadam žūrija darbojās tikai 1. — 9. klašu skolēni, bet nu jau trešo gadu tai pievienojušies vidusskolēni. Kopš 2012. gada žūrijā iesaistījušies arī vecāki. Interesanti, ka vecākus žūrijā galvenokārt pārstāv mamas, pa visu Latviju par ekspertiem pieteikušies tikai 20 tēti. Tādēļ Vilhelmine Jakimova aicināja bērnus lūgt savus tēvus kopīgi lasīt un vērtēt grāmatas, jo bērnu žūrijas galvenais mērķis ne tikai lasīt, bet arī novērtēt jaunizdotās grāmatas. Viens no šīs programmas mērķiem ir arī apvienot paaudzes, un tieši kopīga lasīšana to veicina.

Bērnu un jauniešu, kā arī vecāku žūriju sveica Preiļu galvenās bibliotēkas vadītājas pienākumu izpildītāja Ilona Skorodihina.

Bibliotekāres Rita Cvetkova, kura vadīja jaunāko klašu skolēnu ekspertu darbu, un Irēna Krasnā, kas strādāja ar jauniešu un vecāku žūriju, iepazīstināja ar paveikto.

Pernā gada maijā lasīšanas un vērtēšanas darbam pieteicās 94 dalībnieki, bet līguma noteikumu līdz galam izpildīja 88 eksperti. Lielākā interese par darbošanos bērnu žūrijā bija 3. — 4. klašu skolēnu grupā, no kuras pieteicās 22 eksperti, un 5. — 7. klašu grupā — 21 eksperts. Visilgāk Bērnu žūrijā darbojas

● Bērnu un jauniešu žūrijas 2013 noslēguma pasākuma dalībnieki Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā. Foto: A.Šņepsts

Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) audzēknes Anna Svetlova (desmit gadus), Vineta Haritonova (deviņus gadus), Preiļu 1. pamatskolas audzēkne Santa Prikule (astoņus gadus), PVĢ audzēkne Kristīne Timofejeva (septiņus gadus), Preiļu 2. vidusskolas audzēkne, nu jau studente, Evita Zeiliņa (septiņus gadus), Preiļu 1. pamatskolas audzēkņi Arvis Prikulis un Līga Klībais (septiņus gadus), Ieva Sparāne (sešus gadus), Helēna Vanaga (piecus gadus). Bibliotekāres atzinīgi vērtē to, ka Bērnu žūrijas programmai pieteicas arī 1. klašu skolēni, kuri tikai nesen apguvuši lasīšanas iemaņas. Bērnu žūrijā darbojās septiņi pirmklasnieki: Justīne Brice, Roberts Pastars, Laima Tumašova, Elīna Zeiliņa, Rina Smāne, Nellija Afanasjeva, Elvis Rusiņš.

Eksperti pārsvarā pārstāv Preiļu 1. pamatskolu, bet daži ir Rušonas un Salas pamatskolas, Preiļu 2. vidusskolas, Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi.

Aktīvi darbojoties, visātrāk ar vērtējamo grāmatu lasīšanu tika

galā 1. — 2. klašu grupā — Rina Smāne, 3. — 4. klašu grupā — Evelīna Gribuste, 5. — 7. klašu grupā — Anastasija Dementjeva, 8. — 12. klašu grupā — Evita Zeiliņa.

Bērnu žūrijas darbošanās laikā notika dažādi pasākumi. Pašiem jaunākajiem lasītājiem notika pasākums par Ineses Zanderes grāmatu «Līze Analīze un citi skaitāmpanti», kura laikā bērni tikās ar veselības aprūpes speciālisti Antoniju Malnaču. Bērni saņēma padomus, kā rūpēties par veselību, kas jāzina par ārsta apmeklēšanu.

3. — 4. klašu skolēniem notika pasākums par Sampē — Gosinē grāmatu «Mazais Nikolā». Bērni brīvā un nepiespiestā atmosfērā dalījās savos piedzīvojumos un pārrunāja Nikolā interesantākos dzīves atgadījumus.

Pēc D.Lūisas grāmatas «Debesu vanags» izlasīšanas ekspertiem tika organizēta tikšanās ar putnu vērotāju Albertu Čeirānu. Viņš pastāstīja par Preiļu novadā sastopamajiem aizsargājamiem putniem, kā arī interesantus fak-

tus no putnu un savas dzīves. Noslēgumā bērni atbildēja uz viktorīnas jautājumiem par putniem.

8. — 12. klašu grupas eksperti pēc Jāņa Joņeva grāmatas «Jelgava 94» izlasīšanas tikās ar rokgrupas «Rūsa» mūziķiem. Nav šaubu par romāna «Jelgava 94» spēju aizraut ne tikai katru, kas vien kādreiz bijis «metālists», bet ikvienu, kas reiz bijis jauns. Pat ja atrastos kāds, kuru nesaista šī tēma, ar J. Joņeva darbu ir vērts iepazīties, lai izbaudītu raito, asprātīgo un interesanto stāstījumu. Ieskatš Latvijas «metāla» vēsturē tomēr nav noteicošais šī romāna pievilksanas spēks, jo akcents likts uz pusaudžu problēmām. Grāmatas eksperti tikās ar rokgrupas «Rūsa» pušiem, kas prezentēja savu jauno albumu «No vāka līdz vākam» Preiļu alternatīvās kultūras atbalsta centra telpās.

Jauniešu un vecāku žūrijas ekspertiem notika diskusija par Lorijas Holsas Andersones grāmatu «Runāt». Eksperti pārrunāja, kā bērniem tikt galā ar savām

problēmām starp vienaldzīgiem pusaudžiem un vecākiem, kuri aizņemti ar savām rūpēm.

Vecāku žūrijā pieteicās 16 dalībnieki, bet četri no viņiem, izvērtējuši savu brīvo laiku, atteicās no tālākas sadarbības. Uzdevumu līdz galam veica 12 eksperti.

Vecāku žūrija darbojas tikai otro gadu. Otro gadu grāmatas lasa un vērtē Marija Briška, Iveta Pudnika, Līvija Eglīte, Ilona Skorodihina, Inese Martinkus, Irēna Barone, Līga Tumašova. Pirmo gadu iesaistījušās Žanete Beča, Ingūna Patmalniece, Silvija Kivko, Lāsma Pastare un Vilhelmine Jakimova.

Vecāku žūrijai lasīšanai un vērtēšanai bija paredzētas tikai piecas grāmatas, bet ekspertes solidarizējās ar bērniem un izlasīja sešas grāmatas. Māmiņām, skolotājām un bibliotekārem apspriešanas vērtā šķita L. H. Andersones grāmata «Runāt», tāpēc kopā ar 8. — 12. klašu ekspertiem tika sarīkota kopīga diskusija.

Kādas grāmatas Preiļu galvenās bibliotēkas eksperti atzina par interesantākajām?

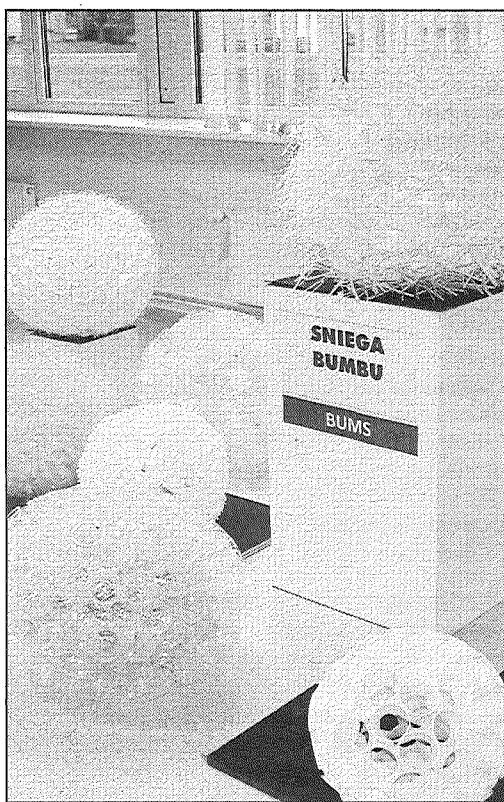
1. — 2. klašu grupā visvairāk patika Janoša grāmata «Ak, skaistā Panama: seši stāsti par tīģeri un lāci». 3. un 4. klases skolēni nobalsoja par Ērika Kestnera grāmatu «Punktiņa un Antons». 5. — 7. klases ekspertu simpātijas izpelnījās R. Riordana darbs «Zibens zaglis», 8. — 12. klašu grupā priekšroka dota L. Lorijas darbam «Devējs». Vecāki par labāko atzina L. Oliveras grāmatu «Pirms es kritu».

Bērnu žūrijas noslēguma pasākumā eksperti saņēma dāvanīgas. Organizatori bija parūpējušies arī par skaistu koncertu, kurā uzstājās Līvānu bērnu un jauniešu centra deju grupa «22. kvartāls» Jevģenija Butorina vadībā un Līvānu Jēkaba Graubiņa bērnu mūzikas un mākslas skolas un Līvānu bērnu un jauniešu centra vokālā studija «Spurgaiņas» Skaidrites Bulmeisteres vadībā. Noslēgumā visiem bija sagādāts silts cianasts.

Izstādes bibliotēkā

Preiļu galvenajā bibliotēkā pašlaik ir aplūkojamas vairākas izstādes. Līdz 1. februārim bērnu literatūras nodaļā skatāma Salas pamatskolas 9. klases skolēna Raivja Konstantinova radošo darbu izstāde. Te var apskatīt arī fotokonkursa «Preiļi un preiļieši gadalaiku ritumā» ceturtās kārtas darbus.

Savukārt bibliotēkas otrajā stāvā līdz 19. janvārim skatāma Daugavpils dizaina un mākslas vidusskolas «Saules skola» audzēkņu radošo darbu izstāde «Sniega bumbu bums» — dekoratīvi objekti, kas ar savām formām un balto krāsu šajā bezsniega ziemā rada asociācijas par mikstām, lielām pikām, un gleznu izstāde «Mana pilsēta» — urbanizētā pilsētas vide dzīvespriecīgās krāsās.

● Ieskatš izstādē «Sniega bumbu bums».

● Jaunie mākslinieki prot saskatīt un parādīt pilsētu izteiksmīgumu. Foto: A.Šņepsts

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Valsts pārbaudes darbu norise 2014. gadā

Informāciju par to, kādi valsts pārbaudes darbi šajā mācību gadā jākārto skolēniem, sagatavoja Preiļu novada izglītības pārvaldes skolu speciāliste DZINTRA ŠMUKSTE.

Valsts pārbaudes darbus kārtos 3., 6., 9. un 12. klašu skolēni. Šogad ar izmaiņām valsts pārbaudījumos jāreķinās 3., 6. un 12. klašu skolēniem.

3. un 6. klašu skolēniem šogad paredzētas nevis ieskaites, bet diagnosticējošie darbi. Tas nozīmē, ka no šī mācību gada valsts pārbaudes darbus vairs nevērtēs 1-10 ballu skalā, bet tiem būs tikai diagnosticējoša funkcija. Diagnosticējošajos darbos būs iespējams saņemt punktus, kas netiks pielīdzināti vai vērtēti ar ballēm. Turklāt 3. klases diagnosticējošie darbi mācību valodā un matemātikā notiks nevis mācību gada beigās, bet otrā semestra pirmajos mēnešos. Diagnosticējošo darbu būtība ir ļaut skolotājiem novērtēt bērnu apgūtās zināšanas, ko nosaka priekšmetu izglītības standarts, un izvērtēt, kādas zināšanas vēl būtu jānostiprina līdz mācību gada beigām, pārejot uz nākamā izglītības posmu.

3. klasē jākārto diagnosticējošais darbs mācībuvalodā un matemātikā. 6. klasē jākārto trīs diagnosticējošie darbi: mācībuvalodā, matemātikā un dabaszinībās. Mazākumtautību izglītības programmu skolēniem gan 3., gan 6. klasē papildus jākārto diagnosticējošais darbs latviešu valodā.

9. klasē obligāti jākārto četri eksāmeni: mācībuvalodā, matemātikā, vienā svešvalodā pēc izglītojamā izvēles (angļu, krievu, vācu vai franču) un Latvijas un pasaules vēsturē. Mazākumtautību izglītības programmu skolēniem papildus jākārto centralizētais latviešu valodas eksāmens atbilstoši valodas atestācijas prasībām, un skolēnu zināšanas novērtē trijos valsts valodas prasmes līmeņos – pamata, vidējais vai augstākais.

Lai saņemtu vidusskolas atestātu, jākārto četri eksāmeni: trīs valsts obligātie centralizētie eksāmeni (latviešu valodā, svešvalodā un matemātikā) un viens eksāmens pēc brīvas izvēles (var izvēlēties arī vairākus). Skolēnu sasniegumi centralizētajos eksāmenos tiek izteikti procentuālajā novērtējumā (no 2013. gada). Iegūto vērtējumu ieraksta vispārējās vi-

dējās izglītības sertifikātā, norādot kopējo procentuālo vērtējumu un procentuālo vērtējumu katrā eksāmena daļā.

Svešvalodu centralizēto eksāmenu rezultātus izsaka Eiropā atzītos un valodu jomā plaši lietotos līmeņos: B1, B2 vai C1 līmenis. Skolēniem, kuru sniegums eksāmenā neatbilst vismaz B1 līmeņa aprakstam, tiks norādīts tikai procentuālais kopvērtējums (5-39%). Svešvalodu prasmi līmeņiem atbilst šāda eksāmena procentuālā izpilde: B1 līmenis ir 40-69%, B2 līmenis ir 70-94%, C1 līmenis ir 95-100%.

Vērtējums centralizētajos eksāmenos nav iegūts, ja skolēna eksāmena darba kopvērtējums ir mazāks nekā 5% no kopējā punktu skaita.

Visiem eksāmeņiem, ko kārtos pēc 9. vai 12. klases, ir noteikti papildu kārtošanas datumi, kas paredzēti tiem skolēniem, kuri veselības dēļ tos nevar kārtot sākotnēji noteiktajos datumos.

Skolēni izvēlas un piesakās centralizēto eksāmenu kārtošanai līdz attiecīgā mācību gada 15. decembrim, bet mainīt vai papildināt savu izvēli iespējams ne vēlāk kā sešas nedēļas pirms attiecīga eksāmena norises datuma, rakstot skolas direktoram iesniegumu.

2014. gadā centralizēto eksāmenu sertifikāti pamatizglītībā tiks izsniegti 12. jūnijā, bet centralizēto eksāmenu sertifikāti vispārējā vidējā izglītībā – 30. jūnijā.

Pamatskolēniem

3. klasē jākārto diagnosticējošie darbi: latviešu valodā (rakstiski) – 5. februārī, mutvārdos – 6. janvārī – 4. februārī; matemātikā (rakstiski) – 11. februārī.

Mazākumtautību programmās paredzēti diagnosticējošie darbi mazākumtautību valodā (rakstiski) – 5. februārī, mutvārdos – 6. janvārī – 4. februārī; latviešu valodā (rakstiski un mutvārdos) – 14. maijā, matemātikā (rakstiski) – 11. februārī.

6. klasē jākārto diagnosticējošie darbi: latviešu valodā (rakstiski) – 7. maijā, mutvārdos – 6. janvārī – 5. maijs, matemātikā (rakstiski) – 13. maijs, dabaszinībās (rakstiski) – 20. maijā.

Mazākumtautību programmās jākārto diagnosticējošie darbi: mazākumtautību valodā (rakstiski) – 7. maijā, mutvārdos – 6. janvārī – 5. maijs; latviešu valodā

(rakstiski un mutvārdos) – 15. maijā, matemātikā (rakstiski) – 13. maijā, dabaszinībās – 20. maijā.

9. klases skolēniem

Jākārto šādi eksāmeni, kas tiek sastādīti centralizēti, bet ko labo skolā: latviešu valodā (rakstiski) – 21. maijā, mutvārdos – 21. un 22. maijā; vienā svešvalodā pēc izglītojamā izvēles (rakstiski) – 28. maijā, mutvārdos 28. un 29. maijā; matemātikā (rakstiski) – 6. jūnijā; Latvijas un pasaules vēsturē (rakstiski) – 10. jūnijā.

Eksāmeni mazākumtautību programmās: mazākumtautību valodā (rakstiski) – 21. maijā, mutvārdos – 2. un 3. jūnijā; latviešu valodā rakstiski – 21. maijā, mutvārdos – 21. un 22. maijā (centralizētais eksāmens, – sastāda un labo centralizēti); matemātikā (rakstiski) – 6. jūnijā; Latvijas un pasaules vēsturē – 10. jūnijā.

Eksāmeni tiem skolēniem, kuri attaisnojošu iemeslu dēļ nav varējuši kārtot norādītajos datumos: latviešu valodā – 25. jūnijā, vienā svešvalodā pēc izvēles – 19. jūnijā, matemātikā – 27. jūnijā, Latvijas un pasaules vēsturē – 30. jūnijā, latviešu valodā mazākumtautību programmās 17. jūnijā (centralizētais eksāmens), mazākumtautību valodā mazākumtautību programmās – 25. jūnijā.

12. klases skolēniem

Jākārto trīs obligātie centralizētie eksāmeni (tiek sastādīti un laboti centralizēti): vienā svešvalodā pēc izvēles, latviešu valodā un matemātikā. Svešvalodas eksāmeni notiks: angļu valodā (rakstiski) – 17. martā, mutvārdos – 17., 18. un 19. martā; vācu valodā (rakstiski) – 19. martā, mutvārdos – 19. un 20. martā; krievu valodā (rakstiski) – 20. martā, mutvārdos – 20. un 21. martā; franču valodā (rakstiski un mutvārdos) – 21. martā.

Eksāmens latviešu valodā (rakstiski) notiks 19. maijā, matemātikā (rakstiski) – 23. maijā.

12. klasē jākārto ne mazāk kā viens izvēles eksāmens individuāli izvēlētajā mācību priekšmetā. Centralizētie eksāmeni (sastāda un labo centralizēti) notiks Latvijas un pasaules vēsturē (rakstiski) – 27. maijā, bioloģijā (rakstiski) – 29. maijā, ķīmijā (rakstiski) – 3. jūnijā, fizikā (rakstiski) – 5. jūnijā. Centralizētie eksāmeni

otrajā vai trešajā svešvalodā paredzēti šādos datumos: angļu valodā (rakstiski) – 17. martā, mutvārdos – 17., 18. un 19. martā; vācu valodā (rakstiski) – 19. martā, mutvārdos – 19. un 20. martā; krievu valodā (rakstiski) – 20. martā, mutvārdos – 20. un 21. martā; franču valodā (rakstiski un mutvārdos) – 21. martā.

Pārējie eksāmeni (sastāda centralizēti, labo skolā) noteikti šādos datumos: informātikā (rakstiski) – 26. maijā, praktiskā daļa – 26. un 27. maijā; ģeogrāfijā (rakstiski) – 4. jūnijā, ekonomikā (rakstiski) – 11. jūnijā, mazākumtautību valodā un literatūrā (krievu) mazākumtautību programmās (rakstiski) – 9. jūnijā.

Eksāmeni, ko sastāda izglītības pārvalde kopā ar skolu, bet labo skolā

Eksāmenu norises laikus tajos mācību priekšmetos, kas noteikti vidējā izglītības standartā izglītības iestādes akreditētā izglītības programmā, bet augstāk nav norādīti, nosaka pašvaldības izglītības speciālists vai izglītības pārvalde kopīgi ar izglītības iestādi, nodrošinot eksāmenu norisi laika posmā no 19. maija līdz 20. jūnijam. Mācību priekšmetu apjoms nedrīkst būt mazāks par 105 stundām.

Eksāmeni tiem skolēniem, kuri attaisnojošu iemeslu dēļ nevar kārtot noteiktajos datumos, notiks: pirmajā svešvalodā – 12. jūnijā, otrajā vai trešajā svešvalodā – 25. jūlijā, latviešu valodā (rakstiski) – 13. jūnijā, matemātikā (rakstiski) – 16. jūnijā, Latvijas un pasaules vēsturē (rakstiski) – 17. jūnijā, bioloģijā (rakstiski) – 18. jūnijā, fizikā (rakstiski) – 19. jūnijā, ķīmijā (rakstiski) – 20. jūnijā, informātikā (kombinēti) – 26. jūnijā, ģeogrāfijā (rakstiski) – 27. jūnijā, ekonomikā (rakstiski) – 30. jūnijā, mazākumtautību valodā un literatūrā (krievu) mazākumtautību izglītības programmās (rakstiski) – 1. jūlijā.

Eksāmeni ārpus noteiktajiem laikiem tiek organizēti tiem 9. un 12. klases skolēniem, kuri attaisnojošu iemeslu dēļ nevar kārtot eksāmenus noteiktajos laikos. Izglītojamie, kuri atbrīvoti no noteiktajiem valsts pārbaudījumiem uz termiņu, kas ir īsāks par sešiem mēnešiem, vai izglītojamie, kuri neattaisnotu iemeslu dēļ nekārto eksāmenus noteiktajos laikos, tos var kārtot nākamajā mācību gadā.

Jauns centralizētais eksāmens tiks ieviests pakāpeniski – 2015./2016. mācību gadā notiks pilotēšana, 2016./2017. mācību gadā – eksāmens

Jauns obligātais centralizētais eksāmens, kuru 7. janvārī apstiprināja Ministru kabinets (MK), tiks ieviests pakāpeniski, veicot nepieciešamās izmaiņas normatīvajos aktos un eksāminācijas pilotēšanu, teic izglītības un zinātnes ministrijas ministra padomniece komunikācijas jautājumos Una Ahuna-Ozola.

Jaunā ierobežotās izvēles eksāmena fizikā vai ķīmijā pilotēšana notiks 2015./2016. mācību gadā, savukārt 2016./2017. mācību gadā 12. klašu absolventiem jau būs jākārto šis jaunais eksāmens.

Jāuzsver, ka skolēniem, kuri mācās vispārējās vidējās izglītības humanitārā un sociālā virziena programmās un vispārējās vidējās izglītības profesionāli orientēta virziena programmās, būs jākārto eksāmens dabaszinībās, nevis ķīmijā vai fizikā, jo šajās programmās dabaszinības ir apvienotas vienā priekšmetā. Attiecīgais eksāmens aptvers šī apvienotā priekšmeta vielu.

Skolēni, kuri kārtos pilotējamā eksāmena fizikā un ķīmijā ieviešanu profesionālās izglītības iestādēs, kur fizika, ķīmija un dabaszinības tiek apgūtas ar mazāku mācību stundu skaitu nekā vispārējās vidējās izglītības iestādēs.

Piektais obligātais ierobežotās izvēles centralizētais eksāmens tika akceptēts 7. janvāra MK sēdē, izskatot Izglītības atīsti-

bas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam. Pamatnostādnes vēl tiks apstiprinātas Saeimā. Pēc pamatnostādņu apstiprināšanas Saeimā IZM iesniegs Ministru kabinetā rīcības plānu, paredzot detalizētus pamatnostādņu ietvaros īstenojamus pasākumus, to īstenošanai nepieciešamo finansējumu un finanšu aprēķinus.

IZM jau vairākkārt ir norādījusi uz nepietiekamo skolēnu skaitu, kuri izvēlas apgūt eksaktās zinības, vēlāk arī izvēloties ar tām saistītu profesiju. Arī Ekonomikas ministrija (EM) informatīvajā ziņojumā "Par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm" norādījusi, ka būtiskākais darbaspēka pārpalikums augstākās izglītības grupā sagaidāms starp iedzīvotājiem ar izglītību humanitārās zinātnēs un pakalpojumu jomā. Savukārt dabas zinātņu, inženierzinātņu, matemātikas, informācijas tehnoloģiju un lauksaimniecības jomā darbavēji saskarsies ar nepieciešamo speciālistu trūkumu.

Lai panāktu valsts apmaksātās augstākās izglītības iespēju atbilstību darba tirgus pieprasījumam, IZM, veicot valsts budžeta studiju vietu pārdali nākamajam studiju gadam Latvijas augstākās izglītības iestādēs, par 20 procentiem samazināja no valsts budžeta finansēto studiju vietu skaitu sociālajās zinātnēs, uz tā rēķina palieli-

not finansējuma apmēru vienai budžeta vietai eksaktajās nozarēs, tajā skaitā eksaktā priekšmetu skolotāju sagatavošanai.

Tā, piemēram, veicot budžeta studiju vietu pārdali, tika konstatēts, ka Liepājas Universitātē pamatstudiju līmeņa netiek sagatavoti dabaszinātņu un matemātikas skolotāji, kas ir svarīgi reģiona attīstībai. Tāpēc no nākamā studiju gada Liepājas Universitātē tiks veikta būtiskas izmaiņas uz sešiem gadiem akreditētā studiju virziena akadēmiskā bakalaura studiju programmās "Matemātika" un "Fizika", lai nodrošinātu matemātikas un fizikas skolotāju sagatavošanu.

Savukārt, lai veicinātu pamatskolēnu un vidusskolēnu interesi un izpratni par eksaktajiem priekšmetiem, nākamajā Eiropas Savienības fondu plānošanas periodā IZM ir paredzējusi 162,81 miljonus eiro skaitā dabaszinību kabinetu labiekārtošanai skolās, kuras nesāņēma finansējumu šim mērķim iepriekšējā plānošanas periodā. Tāpat tiks nodrošināts finansējums 15,23 miljonu eiro apmērā atbalstam pedagogiem, tajā skaitā kompetences pilnveidei dabaszinātņu jomās un arī karjeras izvēles pasākumu īstenošanai skolēniem vispārējās profesionālās izglītības iestādēs 23,08 miljonu eiro apmērā.

Ko svētkos lejam glāzēs...

Kaut gan Jaungads ar bagātīgajiem galdiem, ēdieniem un dzērieniem jau pagājis, būs citi svētki un viesības. Kas jāzina, izraugoties dzērienus ar augstu alkohola saturu?

Konjaks

Konjaka dzimtene ir Šarantē novada pilsēta Konjaka Francijā. Tur viņogas audzētas jau trešajā gadsimtā, bet prasmīgie dzērienu darinātāji daudzina tīlu aiz Francijas robežām. Viņi arī izgudroja destilēšanas aparātu konjaka spirta iegūšanai. Kad 17. gadsimta beigās uz Angliju un Holandi sākā izvest šo spirtoto dzērienu, ko mēdza atšķaidīt ar ūdeni, tam radās nosaukums *brandewijn* jeb latviskojot brandvīns (vārds *brandy* nozīmē spirtu, kas nav iegūts no graudiem). To arī uzskata par brendija priekšteci.

Divreiz destilēto vīnogu balto vīnu 18. gadsimta beigās sāka uzglabāt ozolkoka mucās, un tā garšas īpašības vēl vairāk uzlabojās. Par to labprāt pārliecinājās ne tikai franči, un Konjaka vārds drīz vien kļuva plaši pazīstams visā pasaulē.

1909. gadā Francijā izdeva dekrētu, saskaņā ar kuru noteica teritorijas Šarantē novadā, kuru vīnogu brendija produkcijai bija tiesības saukties par konjaku. Savukārt citur izgatavotajiem destilētajiem vīnogu vīniem nedrīkst dot konjaka vārdu — tāda tipa dzērienus dēvē dažādi: brendijs, armanjaks, vinjaks, kalvados (gatavo no āboliem), *grappa* jeb vīnogu brendijs, kas nāk no Itālijas.

Respektīvi, visi konjaki ir brendiji, taču ne visi brendiji ir konjaki.

Izvēloties konjaku, jāprot lasīt etiķete. Konjaka dižciltību apliecina zvaigzņu skaits. Burti V.S. nozīmē *Very Special* — jauns konjaks, mucā nogatavināts vis-

maz divarpus gadus, *V.S.O.P. (Very Superior Old Pale)* vai *V.O. (Very Old)* — vismaz četrus gadus, *X.O. (Extra Old)* — vismaz sešus gadus.

Labs konjaks ir «ar stāžu» — ozolkoka mucās to nogatavina 25 un vairāk gadus. Par sevišķi vērtīgu uzskata vismaz pusgadsimtu sasniegušu dzērienu.

Viskijs

Viskijs kādreiz konkurēja ar konjaku, un Anglijā, karalienes Viktorijas laikā, arī izkonkurēja — tur sāka dot priekšroku skotu viskijam. Tagad viskiju ražo ASV, Kanādā, Skotijā un Īrijā, un katrā valstī izgatavotais dzēriens ir atšķirīgs — to nosaka izmantotā graudu šķirne un to procentuālā attiecība, destilācijas process un dzēriena uzglabāšana. Piemēram, skotu viskijam ir sīvs dūmu aromāts, jo graudus kaltē uz atklātas uguns. Īru viskiju uzskata par vistīrāko, jo to destilē trīs reizes, savukārt skotu viskiju — divas, bet amerikāņu viskiju jeb burbonu — tikai vienu reizi. Speciālisti vērtē: ja glāzē ielietajam viskijam ir stipra alkohola smarža, tādat tas ir burbons, ja dūmu smarža, — skotu, ja dominē aromāts, salda smarža, — tas ir Īru viskijs.

Izvēloties viskiju, der ielāgot — labs viskijs ir dārgs. Ja viena litra pudele maksā mazāk par 10 latiem, diez vai tāda dzēriena baudīšana sagādās patīkamus mirkļus. Viskija kvalitāti apliecina vecums — cik ilgi tas noturēts mucā. Jebkurš būtu jāiztur vismaz piecus gadus. Īrijā pat aizliegts tirgot viskiju, kas jaunāks par trim gadiem.

Rums

Rumu uzskata par piedzīvojamu meklētāju dzērienu. No 16. gadsimta vidus Britu karaliskajā flotē katrs jūrnīkts ik dienu saņēma puspintu ruma — un tā tas turpinājās līdz pat 1970. gadam!

Rumu ražo no cukurniedrēm. Ir gaišais (to mucās iztur līdz vienam gadam) un tumšais (mucās pavadījis divus līdz 15 gadus); tos savukārt iedala četrās grupās: vieglais jeb gaišais, vidējais, pilnbrieda un aromātiskais rums.

Degvīns

Degvīna saknes meklējamas Krievijā un Polijā, no kurienes arī sācies termins — vodka. Latvieši gan saka — šnabis.

Degvīna dižciltību neaplicina gadi un, atšķirībā no viskija un brendija, tas ar īpašu garšu un smaržu nemēdz izcelties. Degvīna garša atkarīga, no kā tas destilēts: no kartupeļiem, graudiem (izmanto miežus, kviešus, kukurūzu), un cik reizu tas darīts. Ir pat trīsreiz destilēti degvīni.

Dzēriena aromatizēšanai izmanto dažādas garšvielas, ēteriskās eļļas un esences, tāpēc ir degvīns, piemēram, ar ķimeņu, piparu, diļļu, piparmētru, citronu un citām garšām un smaržām.

Pamazām arī Latvijā atzīšanu iemanto Francijā, īpaši Provansā, populārie anisa uzlējumi. Šiem degvīniem ir izteikta anisa garša. Parasti tos pasniedz aperitīvā, atšķaidītus ar ūdeni 1 : 5 un pievienojot mazliet ledus. Nereti izmanto arī savdabīgu rituālu — piltuvītē ievieto cukurgraudu, piepilda ar ledu un caur to lej ūdeni glāzē ar degvīnu.

Džins

Džina dzimtene ir Holande. Šo dzērienu 1650. gadā izgudrojis Leidenes universitātes profesors Francisks de la Bū. Sākotnēji šo degvīnu izmantoja ārstnieciskiem nolūkiem — asins attīršanai.

Džinu iegūst no rudzu, miežu un kukurūzas graudu vārīta un atdzesēta iesala, kam destilācijas procesā pievieno garšvielas: kadiķogas, koriandra un anisa sēklas, ķimenes u.c.

Holandiešu džins ir saldāks un maigāks par *London Dry*.

Tekila

Tekilu, ko dēvē par kaktusu šnabi, iegūst Meksikā no agaves sulas (tiesa, šis augs nedrīkst būt jaunāks par gadiem divdesmit). Tekila ir baltā un zelta krāsā (pēdējo 2 līdz 4 gadus iztur ozolkoka mucās), savukārt sudraba tekilu briedina izvaskotās ozolkoka mucās — tur dzēriens zaudē savu krāsu un kļūst maigāks.

Pie stiprijiem dzērieniem pieder arī **balzams**. Kā ārstniecības līdzekli to lietoja jau senie grieķi. Un vēl ir kāds dzēriens, ko joprojām daudzi prot brūvēt, — **kandža jeb dzimtenīte**. Īstie baudītāji apgalvo, ka, teicami iztecinātai, ar pareizajām piedevām bagātinātai, tai esot pat laba konjaka garša.

Stiprā alkohola pasniegšana

Mājas viesībās uz galda parasti liek vismaz divus dažādus stipros dzērienus — lai viesi paši izvēlas, ko baudīt. Jāparūpējas par iespēju dzērienus atšķaidīt (ar ūdeni, minerālūdeni, sulu), pievienot ledu. Karstā vasarā parasti labprātāk izvēlas alkoholiskos kokteiļus, nevis tīru dzērienu.

Aristokrātisko **konjaku** pasniedz istabas temperatūrā, pēc otrā ēdiena vai desertā, ar kafiju (piemēram, franči maltīti labprāt noslēdz ar kafiju un kalvadosu). Sevišķi piemērota ir glāze tulpes zieda formā vai balonveida pokāls. Lai izbaudītu dzēriena smaržu buketi, glāzi pirms pasniegšanas sasilda un piepilda vienu piektdaļu no tās tilpuma. Konjaku cienītāji dzer, turot abas rokas ap glāzi — tā dzērienu sasildot ar plaukstām.

Konjaka baudīšana, atšķirībā no viskija vai degvīna, jāierobežo — norma katram, protams, ir individuāla, parasti 50 līdz 100 gramu. Pār mēru lietots konjaks var sagādāt sliktu pašsajūtu.

Viskiju izvēlas kā aperitīvu (pagatavo, piemēram, tā: 50 g viskija, 1/2 citrona sulas, 1 tējkarote cukura) vai pēc labas maltītes, pie kafijas. Pasniedz istabas temperatūrā vai aukstu; tīru vai atšķaidītu ar ūdeni, arī ar ledu, vai kokteili. Augstas kvalitātes dzērienu, kas izturēts desmit un vairāk gadus, parasti lieto tīru.

Viskijam piemērota bieza, cilindriska glāze.

Rumu izmanto kokteiļos vai baudi ar kolu. Augstas kvalitātes dzērienu, kas mucās izturēts vismaz septiņus gadus, der izgaršot tīrā veidā — ja nu tikai ar cigāra dūmu, kā to labpatika darīt rakstniekam Ernestam Hemingvejam...

Degvīnu parasti pasniedz piņģerotā (*shot* — maza, cilindriska glāzīte) un ledusaukstu (aptuveni 3 līdz 5 grādu temperatūrā). Dzērienu lej no pudeles, kas 2 — 3 dienas turēta ledusskapī, vai uz ledus atdzesētās glāzēs.

Degvīns der gan pie maltītes, gan pie aukstajām uzkodām, gan smalkās viesībās pie kaviāra un vēžiem.

Balzamu dzer gan tīrā veidā, gan kā piedevu citiem dzērieniem, izmanto kokteiļos — pirms pusdienām aperitīvā, pie kafijas vai tējas.

Tekilas lietošana atgādina rituālu — to dzer, piekožot citronu un sāli, kā arī pagatavojot *submarino* — ar alu (tekilas istenie baudītāji par labāko atzīst Pilzenes alu).

Labi iegaumē!

✓ Lai nākamajā dienā pēc viesībām nesāpētu galva, dzērienus labāk nejaukt.

✓ Lai nesagādātu sev un viesiem nepatīkamus brīžus, alkoholiskos dzērienus drošāk pirkt specializētā pārdotavā vai lielveikalā. Zināma garantija pudeles satura kvalitātei ir akcīzes marka un importētājas firmas etiķete.

Izmantoti preses materiāli

Lietuvā egle no šampanieša pudelēm

Lazdiju rajona Agariņu (Agariniai) ciemā Lietuvā kāds policijas darbinieks savā saimniecībā pie ceļa ar dzīvu satiksmi izveidojis četrus metrus garu egli no pudelēm, vēsta *Irytas.lt*.

Lai gan savdabīgās egles radītājs šampanieti nedzer, Ziemassvētku eglīti viņš izveidojis no 1100 šī dzēriena pudelēm. Gandrīz četrus metrus augstā stikla egle piesaista garābraucēju uzmanību, ziņkārīgie pie tās dažreiz apstājas un fotografējas, raksta portāls.

Idejas autors ir Lazdiju policijas komisariāta ierēdnis Daļus Valukonis (Dalius Valukonis). Viņš tādu egli noskatījies pirms dažiem gadiem, ar ģimeni atgriezdamies no jūrmalas. "Vienā saimniecībā netālu no Palangas, braukdami garām, nobrinājāms par interesantu egli no pudelēm. Nolēmu arī pats tādu uztaisīt. Tukšās šampanieša pudeles trīs gadus vāca mana ģimene un draugi. Sakrājam 500. Domāju, ka pietiks. Trīs dienas ar draugiem darinājam karkasu topošajai eglei," sarežģīto savdabīgās

konstrukcijas tapšanas procesu apraksta tās veidotājs.

Savākt pudeles un izgatavot konusa formas karkasu — tā bijusi tikai puse darba. Vēl vajadzējis visas pudeles izmazgāt, nokasīt etiķetes un foliju. Vairāki simti pudelju mērka blakus mājām esošajā no akmeņiem gatavotajā baseiniņā. Etiķetes kasija nost aktivista mājiniēki un draugi.

"Egļi darināju bez nekāda projekta. Izrādās, ka to 500 pudelju pietika tikai pusei karkasa. Nebiju domājis, ka egle būs tik liela. Vajadzēja atkal vākt pudeles. Tās atveda draugi un paziņas, un, kad joprojām pietrūka, lūdzām kafēnīcās," stāsta idejas autors.

Arī salikt pudeles uz izgatavotā karkasa nav bijis vieglais darbs — katrā pudeles kakliņā vajadzēja iespiest nedaudz celtniecības putu un ielikt no izturīgas stieples salocītu āķi.

Egles veidotājs saka, ka pa kādai nokritušai pudelei nākas atkal uzkarināt, bet kopumā egle ir diezgan izturīga un iztur pat stipru vēju.

"Man ir ideja uztaisīt vēl kaut ko no pudelēm, bet ne egli," piebilst vīrietis.

● Stikla egle iespējami iemirdzas, kad tumsā iedegas karkasa vidū un uz pudelēm sakarinātās lampiņu virtenes.

CĒSIS

Virtuālā Dienvidamerikas odiseja

Uz tikšanos ar klausītājiem Cēsis ieradās pasaules apceļotājs Pēteris Strubergs, kurš patījis 80 valstīs un gandrīz visos kontinentos. Nav būs tikai Antarktīdā.

Savus ceļojumus viņš aprakstījis sešās grāmatās, bet cēsniekiem stāstīja par Dienvidamerikas ceļojumu, kura apraksts būs nākamā grāmatā, kas iespējams, tā arī sauksies «Dienvidamerikas odiseja». Klausītājiem šis bija īsts virtuāls ceļojums, kura pamatā ceļotāja uzņemtas fotogrāfijas, un katru pavadija stāstījums par piedzīvoto Argentīnā, Bolīvijā, Peru, Čīlē, Brazīlijā. Ikvienam bija sajūta, ka arī viņš kaut nedaudz izbaudījis Dienvidamerikas kolorītu.

Pirms došanās virtuālajā ceļojumā Pēteris Strubergs pastāstīja, ka viņam ir divi vaļasprieki. Viens — ceļot, otrs — ceļojumos pirkt cepures, kas raksturīgas konkrētajai valstij. Viņa kolekcijā esot apmēram 60 dažādas cepures, dažas viņš bija paņēmis līdzi un demonstrēja klausītājiem. Tad zālē nodzisa gaisma, uz ekrāna sāka slidēt Dienvidamerikā redzētās ainavas.

Tango kapsēta, Velna rikle

Ceļojums sākās ar Argentīnas galvaspilsētu Buenosairesu, ar ostas rajonu Caminito, kas tiek uzskatīts par tango dzimteni. Pārsteidzošs ir ceļotāja stāstījums, ka šo kaisles pilno deju sākotnēji radījuši vīrieši, proti, jūrnieki, kuri šejienes krodziņos iegriezās, nokāpuši no kuģiem. Krodziņos spēlēja vietējie mūziķi, bet tā kā apmeklētāju vidū bija tikai vīrieši, viņi dejoja viens ar otru. Tikai pēc tam dejas pāri vienu virieti nomainīja sievieti. Arī šobrīd tur dejo tango, turklāt ne tikai krodziņos, bet ļoti bieži tieši uz ielas.

«Tango ir deja, kurā mirklis dzimst brīdi, kad tiek dejots, tā ir patiesa kaisle, ekspanija deļā,» norāda ceļotājs.

Ļoti savdabīga vieta šajā pilsētā esot kapsēta Rekoleta. Tie nav kapi mūsu izpratnē, ar apstādītām kopiņām, kokiem, tā ir vesela pilsēta ar ielām, laukumiem, mauzolejiem, pieminekļiem, no kuriem daudzi ir izcili mākslas darbi. Slavenākais esot Evas Peroni kaps, pie kura vienmēr re-

dzami ziedi. Lai šajā savdabīgajā pilsētā neapmaldītos, pie ieejas var saņemt ceļvedi, kurš kaps kurā vietā atrodas.

Daudz pārsteidzoša sagādājusi arī Argentīnas daba. Ļoti iespaidīgs bijis Igvasu ūdenskrituma apmeklējums, ko pamatoti dēvē par ūdenskritumu paradīzi. Tas atrodas uz Argentīnas un Brazīlijas robežas. Lielākā daļa ūdens, kura daudzums svārstās no 300 kubikmetriem sekundē sausajā sezonā līdz 6500 kubikmetriem sekundē lietus sezonā, krīt tā sauktajā Velna rīkle — savdabīgā U veida ielocē.

Nelielas saliņas sadala ūdenskritumu vairāk nekā 200 daļās, skats tiešām esot vairāk nekā iespaidīgs. Ūdenskritumu vispirms izbaudījuši no augšas, tad pa upi piebraukuši tam tuvu, tuvu, izbaudot tā varenību.

«Ši ir vieta, kas noteikti jāapmeklē, ierodoties Brazīlijā vai Argentīnā,» norāda P. Strubergs.

Kokas lapas debesu vilcienā

Savs stāsts ceļotājam ir par katru fotogrāfiju, arī par to, kurā redzamas kokas koka lapas. «Kad Bolīvijā nonācām vairākus tūkstošus metru virs jūras līmeņa, sajūta nebija patīkama, lielas galvas sāpes, slikta dūša. Nezinājām, ko darīt, bet vietējie ieteica pamēģināt kokas koka lapas. Un tiešām palīdzēja. Paņēm četras, piecas lapas mutē, aizlicē aiz vaiga un 40 minūtes tevi iestājas baigais miers. Bolīvijas prezidents ir kokas audzētāju asociācijas vadītājs. Valsts administratīvajā galvaspilsētā LaPasā ir tirgus, kur šīs lapas var nopirkt jebkurā diennakts laikā. Bet jāieraksta žurnālā, ka apņēmis tās izmantot tikai ārstniecības nolūkos. Prezidents gadiem cīnījies, lai šo augu neatzītu par aizliegto, jo indiāņi no laika gala to ir košļājuši. Arī tagad raktuvēs nemaz nēlaiž iekšā, ja strādnieki nav pakošļājuši šīs lapas. Kokas lapas lieto daudzi, kam sapspringts darbs, arī taksometru šoferi,» stāstīja ceļotājs.

Uz kādas klausītājas jautājumu, kā tās garšo, viņš teica: «Garša tāda atsvaidzinoša. No sākuma it kā neko nejūti, tad iestājas reāls miers.»

Nomierinošs līdzeklis esot bijis vajadzīgs arī, braucot tā sauktajā «debesu vilcienā», ar kuru no

● Pasaules apceļotājs klausītājiem demonstrēja cepuri no kolekcijas, kurā jau ir apmēram 60 galvassegas, no kurām katra raksturo kādas tautas kultūru.

1300 metriem braucējus uzved līdz 4,5 kilometru augstumam. Tas nav kā autoceļš, kas iet likločiem, tur brauc tādiem kā zigzagiem. No Saltas stacijas vilciens dodas 217 kilometru garā ceļojumā, šķērsojot 29 tiltus, 13 viaduktus, 21 tuneli. Visiespaidīgākais ir Andu kalns tilts Polvorilla, 224 metrus garš un apmēram 70 metrus augsts.

«Tilts tikai nedaudz platāks par vagonu, kad paskaties lejā, sajūtas nav patīkamas. To vēl papildgūta tas, ka braucot tilts vibrē,» stāstīja ceļotājs.

Īpašs piedzīvojums bijusi braukšana pa sāls tuksnesi. Iespaidīgi, nebeidzami līdzenumi bez gala un malas. Braucot atliek cerēt, ka nekas negadīsies mašīnai, jo palīdzību meklēt nav kur, bet dienā āra + 40 grādi.

Tur sāli ne tikai izmanto vispazīnamam nolūkam, bet kā būvmateriālu. Esot pat sāls viesnīca, kur viss no šī būvmateriāla, arī mēbeles. Īpaši veselīga vieta plaušu slimniekiem. Pēteris Strubergs stāstīja, ka šī sāls esot garšīgāka nekā tā, ko mēs lietojam uzturā.

Tuksnešu vidū esot salas vai oāzes, bagātīgi nosētas ar kaktusiem, kas sasniedz pat desmit metru augstumu. Tur esot kaktuss, kuram jau miljons gadu.

«Man likās, ka kaktusi nekam nav derīgi, bet izrādās, no koksnēs var gatavot visu iespējamo — mēbeles, logu rāmjus, jumta sijas, ko tik vēl ne,» stāsta ceļotājs.

Neatrisinātie noslēpumi

Savā stāstījumā ceļotājs vairāk pakavējās pie divām mistiski noslēpumainām vietām Peru — zudušās pilsētas Maču Pikču un zīmējumiem Naskas tuksnesī. Pēteris Strubergs norāda, ka Maču Pikču ir izcils un pārsteidzošs pilsētas plānošanas, būvniecības, arhitektūras un akmens kalšanas sasniegums: «Maču Pikču ir inku pilsēta, ko spēnu iekarotāji neatklāja. Teorijas, kas šajā pilsētā atradies, ir daudzas, bet līdz taisnībai tikt grūti, varbūt pat neiespējami. Tas ir kaut kas apbrīnojams. Inki uz stāvam kalnu nogāzēm izveidoja terases, kurās audzēja visu nepieciešamo pārtikai. Uzcēla milzīgus tempļus, izveidoja unikālu apūdeņošanas kanalizācijas sistēmu, viss celts ar rūpību un prātam neaptveramu precizitāti. Akmeņi salikti tā, ka pat žileti nevar starp tiem iebāzt. Un tas izdarīts ap 1400. gadu. Tur daudz pārsteidzoša un joprojām neizprotama.»

Otra, iespējams, vēl mistiskāka vieta ir Naskas tuksnesis, kur apmēram 50 kvadrātkilometru platībā redzami vairāki desmiti milzu zīmējumi, kas saprotami tikai no vairāku simtu metru augstuma.

«Tur ir daudz mistisku lietu, ko zinātnieki nespēj izskaidrot, notiek lieli strīdi. Kā indiāņi varēja izveidot šādas figūras, ko nozīmē šie lielle zīdītāju, kukaiņu un dievību zīmējumi. Versijas dažādas, arī tāda, ka tās radījuši atnācēji no kosmosa. Par labu šai versijai liecina kādas kapenes, kur atrasts inka skelets bez galvas, tās vietā ir galvaskauss no tādu metālu sakausējuma, kādu uz zemes nav. Leģenda vēsta, ka atnācēji, pirms pamest mūsu zemi, nocirtuši galvu pēdējam indiānim, kurš zinājis šo Naskas noslēpumu. Tur ir arī zīmējums — cilvēks ar pūces galvu, kur skaidri redzams, ka attēlots cilvēks ar skafandru galvā. Interesanti, vai šī mikla kādreiz tiks atminēta,» teica ceļotājs.

Pēteris Strubergs stāstīja, ka jau gatavojoties nākamajam ceļojumam, šoreiz uz Jaungvineju, lai apciemotu cilvēkēdājus. Vienīgi grūti esot atrast ceļabiedrus, ar smaidu piebilda ceļotājs.

«Druva»

RĒZEKNE

Audriņu traģēdijas gadadiena

Katru gadu 4. janvārī tirgus laukumā pie Audriņu traģēdijas upuriem veltītas piemiņas plāksnes, vietā, kur 1942. gadā 4. janvārī tika nošauti 30 Audriņu ciema vīrieši, pulcējas cilvēki, lai pieminētu pagājušā gadsimta visbriesmīgākā kara upurus, atcerētos Audriņu traģēdiju, atgādinātu dzīvajiem, ka tas nekad nedrīkst atkārtoties.

Šurp nāk kara veterāni un viņu bērni, mazbērni un pat mazmazbērni. Brauc Audriņu iedzīvotāji un Audriņu pašvaldības pārstāvji. Šajā dienā viņi noliek ziedus un vainagus arī Audriņu pieminekļa pakājē un Ančupānu memoriālā, kur tika nošauti 200 nodedzinātā Audriņu ciema iedzīvotāji.

Tā bija šogad, tā būs arī turpmāk — tā būs tik ilgi, kamēr cilvēki atcerēsies un pieminēs.

«Rēzeknes Vēstis»

Jēkabpils policisti noskaidroja jokotāju, kurš solīja uzspridzināt skolu

Jēkabpils policisti operatīvi noskaidrojuši skolnieku, kurš jokojoties informējis, ka skolā ienesis granātu un ar to uzspridzināšot skolu.

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīdzība Ieva Sietniece informē, ka 9. janvārī ap pulksten 9.20 Jēkabpils iecirkņa policijas darbinieki saņēma informāciju no Ancenes pamatskolas, ka vienam no skolēniem somā esot granāta un viņš draudējis ar to uzspridzināt skolu. Bērnu savstarpējās sarunas laikā kāda skolotāja dzirdējusi šādu sarunu, tāpēc nekavējoties par to informējusi policijas darbiniekus. Notikuma vietā ieradās opera-

tīvie dienesti, policija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, neatliekamā medicīniskā palīdzība. Notikuma vietā tika veikta 35 skolēnu un 11 pieaugušo evakuācija, notikuma vietā strādāja arī policijas kinologs ar suni. Sprādzienbīstamais priekšmets netika atrasts.

Policijas darbinieki noskaidrojuši skolnieku, kurš jokojoties izteicis šādu informāciju. Zināms, ka viņš jau vairākas dienas pirms tam nav bijis skolā. Puišis mācās 7. klasē un ir 13 gadus vecs. Skolnieks gribējis tikai pajokot un nevarējis iedomāties, ka visi to uztvers tik nopietni un ka būšot šādas sekas.

Policijā par notikušo uzsāks

kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 231.¹ panta «Par apzināti nepatiesu paziņojumu par sprāgstošas, indīgas, radioaktīvas vai bakterioloģiskas vielas vai materiālu, vai spridzināmās ietaises ievietošanu iestādē, uzņēmumā vai citā objektā, vai novietošanu iestādes, uzņēmuma vai cita objekta ārpusē», kas paredz sodu ar īslaicīgu brīvības atņemšanu vai piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Tā kā skolēns vēl nav sasniegjis 14 gadu vecumu, no kura iestājas kriminālatbildība, tad tiks lemts par audzināšanu rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu. **Policija brīdina, ka ar šādām lietām jokot nedrīkst.**

TIESLIETU MINISTRIJA INFORMĒ

Rekordliels tiesību aktu skaits — informācija vietnē *likumi.lv*

1. janvārī stājās spēkā rekordliels tiesību aktu skaits — vairāk nekā 1000, kas teju desmitreiz vairāk nekā iepriekšējo gadu pirmajās dienās. Iedzīvotājiem, lai ar tiem iepazītos, ministrija ieteic aktuālo sarakstu meklēt Latvijas Republikas tiesību aktu vietnē *Likumi.lv*, savukārt LV portālā «Par likumu un valsti» atrodami noderīgi skaidrojumi par jaunievedumiem. Ērtības labad tiesību akti sarakstā ir grupēti pēc to veida, piemēram, likumi, MK noteikumi, pašvaldību saistošie noteikumi u.c.

Oficiālā izdevēja «Latvijas Vēstnesis» komunikācijas vadītāja Ilze Apine skaidro, ka iedzīvotājiem ir liela interese par tiesiskā regulējuma izmaiņām, tādēļ specializētais LV portāls piedāvā skaidrojumu sēriju, ko apvieno temats «Spēkā no 2014. gada». Tur var lasīt par jaunumiem, kas saistīti ar ēku energoefektivitāti, liftu uzturēšanu, pensiju izmaiņām, videonovērošanu alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībā, jaunajām māmiņalgām, izmaiņām

pensiju lietās, nodokļu jautājumos, parādsaistību kārtošā u.c.

Administratīvā naudas soda apmaksā

Tieslietu ministrija informē, ka administratīvo naudas sodu, kas personai bija uzlikts latos, vienlaicīgas apgrozības periodā (līdz šodienai, 14. janvārim) varēja samaksāt skaidrā naudā latos vai eiro, bet bezskaidras naudas norēķinos eiro valūtā. Turpmāk naudas sods būs maksājams **tikai eiro**. Konvertējot naudas sodu no latiem uz eiro, naudas sodu latos dala ar noteikto maiņas kursu 0,702804. Piemērs: ja naudas sods ir 10 lati, tad LVL 10/0,702804 = EUR 14,22871810632836, noapaļojot līdz veseliem centiem, tie ir 14,23.

Konvertācijas rezultātā iegūto summu līdz veseliem centiem noapaļo pēc šādiem principiem:

✓ ja trešā zīme aiz komata ir no 0 līdz 4, tad centa vērtība nemainās;

✓ ja trešā zīme aiz komata ir no 5 līdz 9, tad cents tiek apaļots par vienu vērtību uz augšu.

Naudas sods, kas uzlikts eiro, ir maksājams eiro.

CSDD INFORMĀCIJA

Vienas dienas atļauja dalībai ceļu satiksmē derīga elektroniski — tā vairs nav jāizdrukā

Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) nodrošinājusi, ka vienas dienas atļauja piedalīties ceļu satiksmē tagad ir derīga elektroniski un autovadītājam tā vairs nav jāizdrukā, ne jāparaksta. Šādu kārtību nosaka CSDD izstrādātie un Saeimas apstiprinātie grozījumi Ceļu satiksmes likumā.

Tādējādi tiek samazināta birokrātija un tas ir būtisks jaunums autovadītājiem, kuri vēlas nokļūt uz tuvāko tehniskās apskates staciju ar transportlīdzekli, kam beigusies atļauja piedalīties ceļu satiksmē. Savukārt policijas darbinieki par atļaujas esamību var pārbaudīt tiešsaistē CSDD Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā, informē CSDD Sabiedrisko attiecību daļa.

Tāpat kā līdz šim, noformējot atļauju, jānorāda informāciju par

transportlīdzekli; vietu (adresi), no kuras transportlīdzeklis pārvietosies uz tuvāko tehniskās apskates staciju; datumu, kad ar transportlīdzekli ir atļauts piedalīties ceļu satiksmē, lai nokļūtu tehniskās apskates stacijā. Vienam transportlīdzeklim atļauja tiek izsniegta ne vairāk kā divas reizes gadā. Šī atļauja nedod tiesības ar transportlīdzekli veikt pasažieru vai kravu pārvadājumus, kā arī vadītāju apmācību.

Vienas dienas atļauju var iegūt CSDD e-pakalpojums (<https://e.csdd.lv>), CSDD mobilajā aplikācijā vai jebkurā CSDD nodaļā. Noformējot atļauju, transportlīdzekļa īpašnieks (vadītājs) apliecina, ka braucamais tieši neapdraud satiksmes drošību, apkārtejo vidi, cilvēku veselību vai dzīvību un ka transportlīdzeklim nav tādu trūkumu vai bojājumu, kuru dēļ tas nedrīkst piedalīties ceļu satiksmē.

Atbilstoši likuma jaunajai re-

dakcijai, CSDD sagatavojusi arī grozījumus Noteikumos par transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļiem, kas tiks apstiprināti vispārpieņemtajā kārtībā.

Vienas dienas braukšanas atļaujas noformēšana ir viens no biežāk izmantotajiem CSDD e-pakalpojumiem. 2013. gadā noformēti 82 tūkstoši atļauju, no kurām 73% — e-pakalpojums. Savukārt CSDD e-pakalpojumi (<https://e.csdd.lv>) ir vieni no populārākajiem virtuālajiem pakalpojumiem Latvijā. Izmantojot CSDD e-pakalpojumu, kopumā apmēram 40% auto īpašnieku ietaupa resursus un padara savu ikdienas dzīvi vienkāršāku — viņiem CSDD pakalpojumu saņemšana ir ātrāka un pieejamāka, jo e-pakalpojumi darbojas 24 stundas diennaktī, septiņas dienas nedēļā.

CSDD diennakts informācijas tālrunis 67025777.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Par divgadīga zēna nonāvēšanu Daugavpili aiztur viņa māti

A.Laizāne informē, ka pērnā gada nogalē, 28. decembrī, Daugavpils policisti saņēma izsaukumu uz kādu dzīvokli turpat pilsētā. Ierodoties notikuma vietā, likuma sargi atrada divus gadus veca zēna liķi ar vardarbīgas nāves pazīmēm (zilumi uz ķermeņa).

Aizdomās par zēna nonāvēšanu policijas darbinieki aizturēja bērna māti, 1991. gadā dzimušu sievieti, kura ir nosacīti tiesāta par mantiska rakstura noziegumiem. Turpinot notikuma apstākļu noskaidrošanu, tika konstatēts, ka todien aizdomās turamā sieviete strīdējusies ar savu dzīvesbiedru un dusmās iesitusi bērnam. Mazulis krita sasitis galvu un vēlāk no gūtajām traumām zaudējis dzīvību.

Sievietei ir vēl viens trīs gadus vecs bērns, kurš šobrīd ir izņemts no ģimenes.

Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu, bet sievietei kā drošības līdzeklis 7. janvārī piemērots apcietinājums. Izmeklēšana notiek pēc Krimināllikuma 125. panta trešās daļas. Par tiša smaga miesas bojājuma nodarīšanu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bijis par iemeslu cietušā nāvei, vai par tiša smaga miesas bojājuma nodarīšanu, ja to izdarījusi organizēta grupa, — soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz 15 gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās. Kriminālprocesa ietvaros tiks nozīmētas dažādas ekspertīzes.

Uz valsts robežas vilcienā konstatēta nelegālo cigarešu partija

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, kriminālpolīcijas darbinieki, veicot operatīvos pasākumus cīņā pret akcīzes preču nelegālo apriti, kādā vilcienā, kas bija iebraucis no Baltkrievijas, atklāja un atsavināja kārtējo nelegālo cigarešu partiju. Kopumā izņemti 40 tūkstoši cigarešu bez Latvijas Republikas akcīzes markām.

Saistībā ar šo likumpārkāpumu policija pārbauda divus vīriešus, kuri dzimuši 1987. un 1986. gadā. Uzsāks kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 221. panta otrās daļas — par tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu vai realizāciju, ja to izdarījis personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas. Turpinās izmeklēšana.

Negadījumos cieš cilvēki, tiek bloķēta satiksme

✓ 4. janvārī Daugavpils novada Naujenes pagasta Vecstropos 1983. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu VW Transporter, neievēroja drošu distanci, kā rezultātā izraisīja sadursmi ar automašīnu VW Golf. Negadījumā cieta Golf pasažiere, 1967. gadā dzimusi sieviete, kura no negadījuma vietas tika aizvesta uz slimnīcu.

✓ 2. janvārī ceļu satiksmes negadījums, kurā cieta cilvēks, tika izraisīts Līvānos. 1955. gadā dzimis vīrietis, braucot ar automašīnu BMW un veicot kreiso pagriezienu, nepalaida pretī braucošo automašīnu Audi. Negadījumā krūšu kurvja sasitumu guva Audi pasažiere, 1958. gadā dzimusi sieviete.

✓ 7. janvārī Daugavpili, divu ielu krustojumā 1975. gadā dzimis vīrietis, vadot ekskavatoru, ar strēli aizķēra tramvaja vadus, kuri uzkrita garāmbraucošai automašīnai Mercedes. Negadījuma rezultātā tika sabojāts apgaismojuma stabs un ceļa zīme. Cilvēki šajā negadījumā nav cietuši, taču tika bloķēta tramvaju satiksme. Kustību bija iespējams atjaunot tikai pēc pusotras stundas.

Šerloka Holmsa dzimšanas diena Latvijā

4. janvārī interesenti piedalījās slavenā detektīva Šerloka Holmsa dzimšanas dienas svinībās, kas tika rīkotas Rīgā. Arī citiem bija iespēja pavadīt dienu detektīvu cienīgā atmosfērā.

Rīgas Tehniskās universitātes Lielajā aulā izglītojošā centra «Holmsu akadēmija» nodarbībās policijas darbinieki topošajiem detektīviem skaidroja, kā atšķirt īstu personas parakstu no viltojuma. Ikviens interesents varēja aprunāties un konsultēties ar Kriminālistikas pārvaldes rokrakstu ekspertu. Tāpat darbinieki iepazīstināja ar pirkstu nospiedumu noņemšanas tehniku un katram topošajam detektīvam sniedza iespēju tikt pie saviem pirkstu nospiedumiem.

Šerloka Holmsa dzimšanas dienas svinēšana kļuvusi par ikgadēju galvaspilsētas tradīciju un norisinājās jau trešo gadu.

SLUDINĀJUMI, PATEICĪBA, LĪDZJŪTĪBA

Piedāvā darbu autovadītājam
(ar E kategoriju)
uz Krieviju.
Tālr. 26954859.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

✠ Paldies Arendoles Sv. Dievmātes baznīcas draudzei un prāvestam Valērijam par silto, skaisti saposto baznīcu, krāšņajiem ziedu pušķiem, kopīgajām lūgšanām un skanīgajām balsīm, izvadot Veroniku Kudiņu pēdējā ceļā. Paldies par atbalstu un palīdzību Veltas ģimenei, paldies Toņai Vārkavas domē, Janīnai Vanagos par garšīgo un dāsno bērnu mielasta galdu, paldies kaimiņiem. Lai Jau-najā gadā netrūkst siltu vārdu un gaišu domu, lai miers sirdī, mīlestība un gara spēks pāvada jūs katru dienu.
Ar cieņu krustmeitas

Firma pērk ipašumā visa veida mežus, zemi, cirsmas.
Augstākās cenas.
Tūlītēja samaksa.
Tālr. 29324128.

Nepieciešami krūmgriežu pakalpojumi.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28699774.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

Pērk cirsmas.
Tālr. 29253039

SIA Lauku Miesnieks iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

Pārdod
mēslu ārdītāju 4 t Jersikas pag., Oškalni. Cena 1150 EUR. Tālr. 22070852, 65381747;
RENAULT MEGANE 2000.g. ļoti labā stāvoklī, visas ekstras Jersikas pag., Oškalni. Cena: 1150 EUR. Tālr. 22070852, 65381747.

SIA „Pures dārzi” no 18. janvāra katru otro sestdienu Preiļu tirgū aicina iegādāties ĀBOLUS un BUMBIERUS.
Informācija pa tālruni 29249450.

Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd. Tas paliek un mirdz.
Gadumijā mūžībā aizgājuši mūsu ilggadējā kolēģe ANNA BABRE (dzimusi Rušeniece, 1936. gada 9. novembrī).
Tuvāka informācija —
67044568; 67044509.
Prokuratūras kolektīvs

Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa tevi sev līdz.
Tur baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.
Skumju brīdī esam kopā ar Irēnu Petkeviču, MAMIŅU kapu smiltajā guldot.
Rožupes pamatskolas kolektīvs

Labi rezultāti Pasaules junioru čempionātā dambretē

Livānu bērnu un jaunatnes sporta skolas audzēknis, vienpadsmitgadīgais Ilmārs Štolcers atgriezies no pasaules junioru čempionāta starptautiskajā dambretē, kur, cīnoties U - 19 grupā ar 17 — 19 gadus veciem konkurentiem, pa-

matturnīrā ieguva 24. vietu. Pasaules junioru čempionāts (U — 19) starptautiskajā dambretē notika Francijas pilsētā Mirepoix-Sur-Tarn. No Latvijas zēnu konkurencē startēja trīs spēlētāji: Livānu bērnu un jaunatnes sporta skolas audzēknis,

vienpadsmitgadīgais Ilmārs Štolcers, 1994. gadā dzimušais Valdis Vizulis un 1996. gadā dzimušais Aleksandrs Zajančkovskis. Ilmāram Štolceram nācās cīnīties ar konkurentiem U - 19 grupā, kurā piedalījās pārsvarā 17 — 19 gadus veci jaunieši. Ne-

raugoties uz šo vecuma atšķirību, Ilmāram izdevās gūt 50 procentus no maksimāli iespējamajiem punktiem. Tas tiek uzskatīts par labu rezultātu arī daudz vecākiem spēlētājiem, nerunājot jau par vienpadsmitgadīgu zēnu.

Čempionāts sastāvēja no diviem turnīriem: pamatturnīra un Blitza, kur zēnu konkurencē startēja kopumā 36 sacensību dalībnieki. Ilmārs Štolcers ieguva 24. vietu pamatturnīrā un 20. vietu Blitcā.

Sagatavoja L. Rancāne

Lats mīļai piemiņai

Ari naudas krāšana var izvērsties par jauku, azartisku aizraušanos, ja vien esat tai sagatavojušies — izlēmusi, ko kolecionēt, iztaujājuši numismātikas speciālistus. Domājams, ka pēc eiro ieviešanas lats kļūs vērtīgāks. Jau tagad jūtams, ka cilvēki tos sāk atlikt plauktā mīļai piemiņai.

● Īpaši vērtīga ir 1924. gadā kaltā 2 latu monēta, tās tirgus cena — ap Ls 3500.

vijas Bankas kaltajām monētām zināja tikai retais un lielākais šo monētu noieta tirgus bija vecās Eiropas valstis, kur katras jaunās, tikko neatkarību atguvušās valsts izdotās monētas bija kas īpašs un ievērojams ciniņš. Tādēļ arī pirmās jubilejas monētas pa dažādiem kanāliem tika lielākoties pārdotas aiz Latvijas robežām. Gadiem ejot un uzlabojoties Latvijas ekonomiskajai situācijai, par monētām papildu interese radās arī šeit, un daudziem cilvēkiem šī nodarbe kļuva par nopietnu hobiju. Kulmināciju Latvijas Bankas kalto monētu tirgus sasniedza 2007./2008. gadā, kad daudzu monētu cenas numismātu vidē pieauga pat vairāk nekā desmit reizi.

Latvijā monētu krāšana lielu popularitāti ir ieguvusi pēdējos gados, pateicoties Latvijas Bankas stingri ievērotajai politikai — nekalt monētas ar lielu tirāžu un pārāk bieži, gada laikā nokaļot vidēji piecas, kas šīs monētas arī padara par interesantu kolecionēšanas un arī naudas ieguldīšanas priekšmetu.

Diez vai daudzi vairs atceras, ka līdz 1999. gadam apgrozībā bija divas dažādas 2 latu monētas, kas būtiski atšķiras no pašlaik ikdienā sastopamā divlatnieka. 1992. gada divlatu monētas provei, kurai ir citāda govs (ragu stāvoklis) un citāds zālītes attēls, tagad tirgus cena var sasniegt pat vairākus tūkstošus latu.

Kopš 1993. gada Latvijas Banka līdz-

tekus apgrozības monētām laiž klajā arī jubilejas un piemiņas monētas. Pēc formas jubilejas monētas ir reāla nauda, ar kuru iespējams norēķināties jebkurā Latvijas veikalā, taču pēc būtības tās ir mākslas darbs un nav domātas lietošanai maksājumos, bet dāvināšanai, piemiņai, kolekcijām.

Šādas monētas vēltas kādam ar valsts vai nācijas dzīvi saistītam būtiskam notikumam vai ir vēltījums noteiktai tēmai. Parasti jubilejas monētas tiek izgatavotas no zelta, sudraba vai citiem dārgmetāliem īpaši augsta kaluma (proof) kvalitātē. Mīnēto iemeslu dēļ šādu monētu cena ievērojami pārsniedz to nominālvērtību. Piemēram, unikāla ir 2004. gadā izdotā viena lata „Laika monēta” — bimētāla monēta, kuras ārējais sudraba aplis aptver monētas centrālo daļu, kas kalta no dūmakaini zilā niobija. Tagad tās tirgus cena jau pārsniedz Ls 200. Neparasta ir arī 2006. gadā kaltā sudraba lata „Ciparu monēta”, kas ir septiņstūru, tās cena ir jau vismaz Ls 250. Par skaistām kolecionāri uzskata arī Latvijas kuģniecības vēsturei un apdraudētajai faunai vēltās monētas.

Liēlu popularitāti sabiedrībā ir ieguvušas 1 lata monētas ar dažādiem attēliem. Šīs monētas kolecionē gan tie kolecionāri, kas sevi dēvē par numismātiem, kam šīs monētas ir neatņemama kolekcijas sastāvdaļa, gan cilvēki, kas šīs monētas atliek priekā pēc un kuru skaits noteikti pārsniedz numismātu skaitu. Tādēļ, piemēram, pirmās 1 lata monētas ar skudras un stārķa attēliem, kuru tirāžas bija ievērojami zemākas nekā šodien kaltajām, ir kļuvušas par deficītu. Piemēram, interneta vietnē Zip.lv visu šo monētu sēriju piedāvā pirkt par Ls 50, monētu ar stārķi — par Ls 12.

Kolekcijām der labas kvalitātes monētas, maz kādu interesē neīras, nodilušas vai sašvikotas. Nereti tirdzniecībā nonāk senas monētas, kuru zīmējums tikpat kā

nav saglabājis, uzraksti izlasāmi fragmentāri, ievērojami mehāniskie bojājumi... Tām ir zinātniska un arheoloģiska, taču ne kolekcijas vērtība. Monētu vērtēšanai izstrādātas vairākas kvalitātes noteikšanas sistēmas.

Eiropā visbiežāk izmanto vairākpakāpju skalu, kam dažādās valstīs iespējamas nelielas variācijas. Līdzīgi vērtē arī papirnaudu, vērtīgākās ir nepārlocītās banknotes. No pirmskara Latvijas banknotēm ļoti vērtīga ir 1924. gada divdesmit latu naudas zīme (tautā dēvētais „Sējējs”), ko izlaida nelielā tirāžā. Par labi saglabātu banknoti var saņemt pat Ls 4000.

Ieguvēji būs arī tie, kas saglabājuši 1926. gadā nodrukātās piecu latu banknotes, jo sliktā papīra dēļ tās ātri — jau 1929. gadā — apmainīja pret sudraba pieclatu monētām. Līdz ar to daudzi steigda iegādāties sudraba pieclatniekus, un banknotes kļuva par retumu, kas tagad maksā jau no 500 līdz 2000 latiem.

No atjaunotās Latvijas naudām reti sastopama 1992. gada piecu latu banknote, jo to apmainīja pret jaunāka izlaiduma naudas zīmēm. Tagad nelocītas banknotes cena ir Ls 25.

Par īpaši iekārojamiem kolecionāru priekšmetiem tiek uzskatītas apgrozības monētas ar kādu kalšanas vai sagatavošanas defektu. Šo brāķu cena parasti daudzkārt pārsniedz normālas monētas cenu. Kā zināmāko pēcatmodas laika brāķi varētu minēt 1992. gada 20 santīmu monētu, no kā neliela daļa ierastā vara-niķeļa-cinka sakausējuma vietā kļuvas dēļ nokalta ar dzelzs serdeni. Šīs monētas viegli atšķirt ar magnēta palīdzību, jo kļūda atšķirībā no parastās monētas ir magnētiska.

Ja esat izlēmusi kolecionēt naudu, tad centieties iegādāties kvalitatīvas banknotes, monētas. Kvalitāte vienmēr atmaksājas.

„Latvijas Avīzes
gadagrāmata 2014”